

Vlaams
Parlement

vergadering **C207**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Onderwijs

van 18 maart 2021

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Loes Vandromme aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over onervaren leerkrachten voor kwetsbare klassen – 2334 (2020-2021)	
VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de juiste ondersteuning voor kwetsbare leerlingen – 2437 (2020-2021)	3
VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de afschaffing van het afstandsonderwijs na de paasvakantie – 2356 (2020-2021)	
VRAAG OM UITLEG van Jan Laeremans aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het akkoord over de herinvoering van voltijds contactonderwijs in de tweede en derde graad van het secundair onderwijs – 2391 (2020-2021)	11
VRAAG OM UITLEG van Loes Vandromme aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het lerarenplatform – 2371 (2020-2021)	19
VRAAG OM UITLEG van Jo Brouns aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de instroom van leerlingen met een allochtone achtergrond in de lerarenopleidingen – 2421 (2020-2021)	22
VRAAG OM UITLEG van Jo Brouns aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de evaluatie van het afstandsonderwijs – 2423 (2020-2021)	26
VRAAG OM UITLEG van Loes Vandromme aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de ondersteuning van het volwassenenonderwijs – 2432 (2020-2021)	30

VRAAG OM UITLEG van Loes Vandromme aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over onervaren leerkrachten voor kwetsbare klassen
– 2334 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de juiste ondersteuning voor kwetsbare leerlingen
– 2437 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Onderwijssociologen van de VUB publiceerden onlangs een vervolgrapport op het vijfjarige TALIS-onderzoek (Teaching and Learning International Survey) van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), een lerarenbevraging bij 7135 leraren in 493 scholen. Uit het rapport blijkt dat de meest kwetsbare leerlingen doorgaans de leerkrachten met de minste ervaring voor hun klas krijgen.

In de meest kwetsbare klassen, met 30 procent of meer leerlingen van wie de thuistaal niet Nederlands is en/of van wie de moeder maximum een diploma secundair onderwijs haalde, blijken leerkrachten minder ervaren en volgden ze minder vaak een formele lerarenopleiding. Daarnaast zeggen deze leerkrachten vaker dat lesgeven niet hun eerste keuze was en hebben ze minder het gevoel actief betrokken te worden bij beslissingen op school.

Verder geeft het rapport aan dat er in kwetsbare klassen minder effectieve lestijd is door bijvoorbeeld ordehandhaving in de klas. En het valt ook op dat 25 procent van de leerkrachten die voor een kwetsbare groep staan vaker een vak geven waar ze eigenlijk geen opleiding voor volgden.

En ten slotte zien de onderzoekers dat de verwachtingen ten aanzien van leerkrachten in deze scholen toch wel heel hoog zijn. Bovendien geven de leerkrachten aan dat hun kennis en kunde eerder een resultaat is van 'al doende leren' dan het resultaat van hun opleiding.

De conclusies uit dit onderzoek, minister, zijn eigenlijk niet helemaal nieuw. Zo was er eerder al het TALIS-onderzoek van 2013 en een rapport van de OESO in 2015 die aantoonde dat de meest onervaren leerkrachten in de meest kwetsbare klassen terechtkomen. En in de commissievergadering van 30 oktober 2020 over kwaliteitsvol onderwijs duidde professor Pedro Debruyckere ook al op dit gegeven.

Mij lijkt het duidelijk, minister, dat elke klas recht heeft op sterke leerkrachten. En dit kunnen we alleen garanderen door onze leerkrachten een goede opleiding te geven, te voorzien in een degelijke aanvangsbegeleiding én hen veel meer kansen te geven om tijdens hun loopbaan verder te professionaliseren.

Minister, welke stappen zult u ondernemen om de aanvangsbegeleiding voor jonge leerkrachten te optimaliseren? Hoe zult u daarbij de lerarenopleidingen betrekken?

Hoe zult u tegemoetkomen aan de hoge nood tot professionalisering van leerkrachten?

Welke ondersteuning voorziet u voor de scholen om hun hr-beleid uit te bouwen zodat ook aan deze bezorgdheid tegemoetgekomen wordt?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Mijn vraag is ongeveer op dezelfde leest geschoeid. Uit recent onderzoek blijkt dat de kwetsbaarste leerlingen doorgaans de leerkrachten met de minste ervaring voor de klas hebben staan. Dit uit zich in deze klassen op verschillende manieren: de effectieve lestijd ligt lager, de leerkrachten geven vaker een vak waarvoor ze niet opgeleid zijn en de verwachtingen liggen bovenmatig hoog. Deze problemen situeren zich vooral in de grote steden, waar de zoektocht naar geschikte lesgevers een moeizame opdracht is.

Sterke leerkrachten zijn onontbeerlijk in het leerproces en de betere ontplooiing van jongeren. De pandemie heeft dit nogmaals bevestigd. Wat we echter ook onthouden uit deze crisis, is dat kwetsbare personen nog kwetsbaarder werden. Dat is al vaker naar voren gekomen, ondertussen is het wel duidelijk. Het is van het allergrootste belang maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat deze kwetsbare jongeren wel de juiste ondersteuning krijgen. De termen 'leerachterstand' en 'kansarmoede' – waarover momenteel hoorzittingen zijn in het parlement – gaan hand in hand. Geschikte en gemotiveerde leerkrachten zijn een essentiële stap op de weg naar kwalitatief onderwijs, voor iedereen.

Op welke manier kunt u scholen ondersteunen in de zoektocht naar geschikte leerkrachten, in het bijzonder in scholen waar kansarmoede en kwetsbaarheid eerder de regel dan de uitzondering zijn?

Op welke manier kunnen we de leerkrachten in deze scholen begeleiden en ondersteunen? Hoe kunnen we hen nog beter voorbereiden op deze taak?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Het is dankzij mijn voorganger dat de aanvangsbegeleiding sinds 1 september 2019 een recht en misschien ook een plicht is voor beginnende tijdelijke personeelsleden en een plicht voor het schoolbestuur dat die personeelsleden aanstelt. Momenteel krijgen onderwijsinstellingen al middelen om hun aanvangsbegeleiding voor tijdelijke personeelsleden vorm te geven. Maar die middelen zijn, toegegeven, wel zeer beperkt.

Daarom hebben we in het kader van het sociaal akkoord over de hervorming van de tijdelijke aanstelling en de vaste benoeming, dat ik op 11 februari met de sociale partners heb gesloten, ook het engagement opgenomen om die aanvangsbegeleiding te versterken. Dat maakt dus eigenlijk deel uit van het akkoord, om de job net aantrekkelijker te maken voor beginnende leerkrachten en vooral om iets te doen aan die drop-outratio van 37 procent. Dat cijfer van beginnende leerkrachten die binnen een termijn van vijf jaar uitvallen, moet echt naar beneden. Dit past dus perfect in dat plaatje. Ik bekijk nu samen met de sociale partners hoe we dat effectief gaan uitwerken en welk budget we daar tegenover gaan plaatsen.

Om aanvangsbegeleiding kwaliteitsvol te versterken, ontvangen we vanuit de Europese Commissie maatgerichte steun rond dat thema, met als doel een inspiratiegids te ontwikkelen, die alle Vlaamse scholen kan helpen om hun aanvangsbegeleiding te versterken. Want het geven van middelen is één zaak, maar op welke manier doe je dat het best professioneel? Dat gebeurt via professionaliseringssessies voor lerarenopleiders, pedagogische begeleiders en betrokkenen van scholenclusters. Finaal is het de bedoeling om in het voorjaar van 2023 een inspirerend kader te hebben voor aanvangsbegeleiding van startende leerkrachten, inclusief richtlijnen, praktijkvoorbeelden en voorstellen tot professionalisering van alle betrokken actoren.

Aanvangsbegeleiding, de lerarenopleiding en permanente professionalisering vormen samen een professioneel continuüm voor het waarborgen van sterke leerkrachten. Wat professionalisering betreft, verdient het sensibiliseren van leraren

tot professionalisering permanent de aandacht. Leerkrachten kunnen zich op verschillende manieren professionaliseren. Er is vaak al veel expertise in het schoolteam aanwezig en via vormen van collectief leren, onder andere de lerende netwerken, kan die ook gedeeld worden in het team. Je stelt vast dat expertise en ervaring er wel zijn. Laat ons maximaal trachten om dat veel meer te gaan delen.

Daarnaast blijft het inbrengen van externe expertise ook belangrijk. Daarom hebben we een maand geleden een oproep gelanceerd voor pilootprojecten in de lerarenopleidingen. Er is een brede waaier van doelstellingen, maar professionalisering maakt daar ook deel van uit.

Ook samenwerking van het werkveld met de lerarenopleidingen staat centraal in het project 'Kleine Kinderen, Grote Kansen' dat we samen met de Koning Boudewijnstichting doen. Via dat project proberen we de vaardigheden van studenten in de lerarenopleidingen voor kleuter- en lager onderwijs in het omgaan met kansarmoede en diversiteit te versterken.

Verder kunnen scholen hun recurrente middelen aanwenden om hun professionaliseringsplan uit te voeren. Ook kunnen scholen een beroep doen op hun pedagogische begeleidingsdiensten om zich te professionaliseren.

Om eventueel elementen aan het Vlaamse beleid rond professionalisering te veranderen en bijkomende maatregelen te treffen, neem ik ook de resultaten van het OESO-project 'Professional learning for quality teaching' mee. We zouden nog in de eerste jaarhelft die resultaten moeten krijgen, waar we met interesse en misschien ook een klein beetje met een bang hartje naar kijken. Alleszins gaan we die conclusies dan ook wel meenemen in de beleidsmaatregelen die we zouden kunnen treffen.

De maatregelen rond functiebeschrijving en vaste benoeming kunnen dienen als hefboom om een nog sterker waarderend, duurzaam, enthousiasmerend en coachend personeelsbeleid te kunnen voeren. De inspiratiegids uit het SONO-onderzoek (Steunpunt voor Onderwijsonderzoek) rond strategisch humanresourcesmanagement-beleid kan scholen helpen om via hun personeelsbeleid in te zetten op hun strategisch beleid en de noden van leerkrachten.

De vele uitdagingen in een grootstedelijke context maken het natuurlijk moeilijker om nieuwe leerkrachten aan te trekken en te behouden. Daarom werd verleden jaar, in opdracht van het departement, een onderzoek gevoerd naar dat fenomeen. Het is opvallend dat de onderzoekers vaststellen dat vooral de werkcondities bepalend zijn voor de mate waarin scholen erin slagen leraren aan te trekken en te behouden. Meer specifiek zegt men dat een sterke schoolleider en een duidelijk personeelsbeleid in combinatie met een goed samenwerkend lerarenteam, een hecht functionerend team, ervoor zorgt dat leraren aangetrokken worden en ook effectief in de school blijven. Die scholen in kwestie zijn de succesfactoren voor een hoge retentie. Aangezien scholen met een kansarme leerlingenpopulatie via de compensatiefinanciering ruimer worden omkaderd, geeft dit scholen de mogelijkheid om creatief om te gaan met de middelen en een personeelsbeleid af te stemmen op hun specifieke noden.

Zoals al aangegeven, is professionalisering van schoolleiders essentieel. Ik investeer in professionaliseringstrajecten voor leiderschap om, aan de hand van het ondersteunen van collectieve leerprocessen, schoolleiderschap te versterken met het oog op herstel en veerkracht in Vlaamse scholen.

Daarnaast kunnen, in het kader van deze subsidie, schoolleiders ook worden versterkt in hun onderwijskundig leiderschap, onder meer met het oog op het remediëren van leerachterstanden. De professionaliseringsprojecten zullen lopen

voor twee jaar. Het is de bedoeling dat ze starten op 1 september 2021 en eindigen op 30 juni 2023.

Ook de meelooptrajecten voor schoolleiders zijn ondertussen gestart en kennen een groot succes, waardoor de aspirant-directeurs voorlopers kunnen worden in goed personeelsbeleid. Ik herhaal. De meelooptrajecten wil zeggen dat we toelaten dat kandidaat-directeurs vanuit de privé of vanuit de school zelf, een beetje kunnen meelopen, om te proeven van de functie. Voor mensen uit de privé gaat het over drie maanden, voor mensen uit de school zelf over maximaal zes maanden, maar dan halftijds. Dat kan de drempel verlagen en de job aantrekkelijker maken.

Om meer mensen aan te moedigen om voor het onderwijs te kiezen en om de uitstroom te verminderen, werken we momenteel aan een communicatiestrategie. We hebben daarvoor een overeenkomst gesloten met een communicatiebureau, dat de komende maanden samen met mijn administratie de strategie uitwerkt. Dat moet resulteren in een communicatieplan dat we dan in de tweede jaarhelft echt zouden kunnen uitrollen. Ik kan daar nog niet op vooruitlopen. Maar het lijkt me evident dat we ook gaan kijken naar moeilijk bereikbare groepen. Daar is verhoudingsgewijs onze winst immers het grootst.

Naast het Vlaamse niveau nemen ook lokale partners, zoals de steden Antwerpen, Gent en Brussel, zelf tal van initiatieven om leerkrachten aan te trekken en te behouden. Voorbeelden daarvan zijn Onderwijstalent, in de stad Antwerpen. De Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) in Brussel doet gelijkaardige inspanningen. Dat resulteerde in een specifiek aanwervingsplatform voor leraren, jobdagen, informatie rond lerarenstages, intervisies voor startende leerkrachten, extra vormingen, enzovoort.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoorden. In het onderzoek zegt men: 'Vlaanderen wordt steeds diverser. Niet alleen in onze grotere steden, maar ook de rest van Vlaanderen zal volgen.' We hebben daar in de commissievergadering van verleden week ook al over gesproken. 'Er zijn ook grote en groeiende sociaaleconomische verschillen, genderverschillen, enz.' Diversiteit kwam ook vanmorgen even aan bod.

Wat belangrijk is, collega's, is wat hier staat: 'Wie denkt terug te kunnen naar een Vlaanderen van een paar decennia geleden zal door de feiten ingehaald worden. Tegen de kracht van demografische evoluties inroeien, is nu eenmaal onmogelijk. Wat een beleid kan en moet doen, is dergelijke ontwikkelingen in goede banen leiden.' Dat is wat we ook voor ogen moeten houden, minister.

Wat ik ook in het onderzoek las, is dat men aandacht moet hebben voor de systematiek die de verschillen in stand houdt. We merken immers dat het bijna altijd in het nadeel is van de meest achtergestelde leerlingen – ik vind dat een beetje een raar begrip, ik hoor liever 'kwetsbare leerlingen' – en we zien dynamieken die eigenlijk het potentieel hebben om net die verschillen te vergroten. Ik denk dus dat we leerkrachten moeten hebben die in alle klassen heel sterk staan, die het onderwijs niet vaarwel zeggen. Minister, dat was ook iets wat uit het onderzoek naar voren kwam en toch wel opmerkelijk is: men is eigenlijk van plan om in het onderwijs te blijven, maar gaat toch vaker op zoek naar een andere school, met andere leerlingkenmerken. Ik denk dat we nood hebben aan sterke leerkrachten en dat we dat mattheuseffect moeten tegengaan. Het code-antwoord is: professionalisering.

Eigenlijk raad ik iedereen aan om het onderzoek na te lezen. Men geeft een zestal eigenschappen aan die kenmerkend zijn voor professionele leerkrachten. We moeten hoge diplomavereisten stellen. We moeten de aanvangsbegeleiding meenemen. Het is een permanent ontwikkelingsproces. Iets heel specifiek: we

verwachten van leerkrachten dat ze specialisten zijn, dat ze experts zijn. De vergelijking wordt gemaakt dat we bijvoorbeeld ook niet van een hersenchirurg verwachten dat hij bevallingen helpt inleiden, dus van leerkrachten mag ook verwacht worden dat ze specialist zijn in hun vak. Verder zijn ook kenmerkend: verantwoordelijkheid, zelfbestuur, beslissingsmacht. En het laatste: door dit alles, door die vijf voorgaande punten, krijg je ook respect, waardering en prestige.

Minister, ik denk dat dat een basis kan zijn voor de communicatie waar u naar verwijst: als we deze vijf of zes punten meenemen, kunnen we mensen echt warm maken voor het onderwijs. Ik hoor graag dat u zegt verder beleidsmaatregelen te zullen treffen die voortbouwen op het andere OESO-onderzoek. Kunt u daar nog een timing voor geven? Het onderzoek wordt nu bekendgemaakt in het voorjaar. Wat is uw timing dan om nog bijkomende beleidsmaatregelen te treffen voor het personeelsbeleid?

Ik volg u ook in uw mening over de schoolleider die ertoe doet en het functioneren van een hecht team. Ook daar hebt u een aantal stappen gezet. U spreekt over de meelooptrajecten. Kunt u daar misschien al even een tipje van de sluier lichten? Hoe lopen die meelooptrajecten? Is daar voldoende interesse in? Moet daar eventueel nog aan gesleuteld worden, zowel voor het basisonderwijs, het secundair onderwijs als het deeltijds kunstonderwijs (dko)? Zijn daar kandidaten? Ik verneem het graag.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, u hebt een heel breed antwoord gegeven, en ik begrijp daaruit dat u gaat inzetten om de job aantrekkelijk te maken zodat de instroom in het lerarenberoep groter wordt. En dan hebben we misschien ook wel meer keuze, in de zin dat we sterkere leerkrachten voor de kwetsbare klassen krijgen. Ik weet niet of ik het zo moet begrijpen? Het probleem dat mijn collega en ikzelf naar voren schuiven, is eigenlijk dat momenteel de jongste en minst ervaren leerkrachten voor de kwetsbare klassen komen en dat die, kort gezegd, niet altijd opgewassen zijn tegen de taak. Dat heeft uiteraard verschillende gevolgen: ze stromen uit, wat natuurlijk heel jammer is voor de leerkracht in kwestie, maar ook de leerlingen in kwestie krijgen een tijdlang niet de juiste ondersteuning. Zo heb ik het toch alleszins begrepen.

Ik heb nog twee bijkomende vragen. Minister, u zegt dat de leerkrachten die starten, momenteel recht hebben op aanvangsbegeleiding, en de schoolbesturen hebben de plicht om daarin te voorzien. U zei dat op een manier waaruit ik begreep dat u misschien twijfelt of dat al overal gebeurt. Hebt u er zicht op of dat al overal op die manier gebeurt? Indien niet, wilt u daar zicht op krijgen? U hebt heel wat maatregelen toegelicht die u wilt nemen, maar u hebt ook gezegd dat de middelen voor de aanvangsbegeleiding vrij beperkt zijn. Bent u van plan om die middelen wat uit te breiden? Want het lijkt me toch wel heel erg waardevol om bijkomend en verder in te zetten op die op die een-op-eenaanvangsbegeleiding.

De voorzitter: De heer Laeremans heeft het woord.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Wat het rapport betreft, dat zijn allemaal niet zulke onverwachte vaststellingen. We weten al jaar en dag dat het heel moeilijk is om leerkrachten in moeilijke scholen, en dan vooral de concentratiescholen in Brussel en in andere grootsteden, te behouden. Zeker jonge leerkrachten zijn vaak nog niet opgewassen tegen die moeilijke omstandigheden, maar zelfs ervaren leerkrachten geven er de brui om omdat ze het gewoon niet meer zitten. Ze gaan liever een rustigere school opzoeken in hun buurt omdat er overal wel plaatsen vacant zijn of in te vullen. In dat soort scholen heb je precies veel uitval en dus ook veel vervangingen waardoor, als je een steekproef doet naar wie er allemaal les geeft, je een ietwat vertekend beeld zou kunnen krijgen ten opzichte van andere scholen.

Ik wens geen vermenigvuldiging van die moeilijke scholen. Mevrouw Vandromme geeft aan dat je tegen de demografische evoluties niet kunt ingaan. Sorry, maar ik vind dat heel defaitistisch. Als ik terugkijk op de laatste tien jaar en je ziet dat er plots 1 miljoen mensen... Angela Merkel heeft gezegd: 1 miljoen vluchtelingen, we gaan die allemaal opnemen, 'wir schaffen das', met alle gevolgen van dien, terwijl een land als Hongarije zegt: neen, we sluiten de grenzen. Je hebt daar wel degelijk iets van in de hand, maar het probleem is dat de immigratieregels op Belgisch niveau zitten en dat we die in Vlaanderen graag zouden aanpassen, maar we krijgen de kans niet. Ik denk dat het al moeilijk genoeg is met diegenen die er nu zijn en dat we er niet nog systematisch een grote stad moeten bijkrijgen met alle problemen die dat met zich meebrengt.

Minister, u zei terecht dat vooral de werkcondities belangrijk zijn, dat een goede en sterke schoolleider of -leidster daarin een heel belangrijke rol speelt en dat dat voor veel leerkrachten een reden is om al dan niet te blijven, en daaraan gekoppeld een goed personeelsbeleid. Dat is er in de scholen te weinig geweest omdat men toch altijd wel mensen vond die het wilden doen en men schonk daaraan niet zoveel aandacht. We kunnen nochtans wat het personeelsbeleid betreft wel wat leren uit de privésector. Ik denk dat het goed is dat we...

De voorzitter: Hebt u een concrete vraag?

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Ik kom tot mijn concrete vraag, minister. De ordehandhaving in dat soort scholen is een groot probleem en daar moet ook iets aan worden gedaan. Ik zie dat u dat jammer genoeg te weinig meeneemt.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Minister, collega's, ik sluit graag even aan. In de verschillende uiteenzettingen ging het over een strategisch personeelsbeleid. De minister heeft dat ook in zijn antwoord gegeven, als een antwoord op uitdagingen. Ik zie dat vandaag heel vaak terugkomen. Voor het grote doel, de kwaliteit van het onderwijs, is een strategisch personeelsbeleid in die schoolorganisatie een heel cruciale voorwaarde en ik denk dat we dat misschien nog wat onderschatten. Als we op het terrein gaan kijken, komen heel wat scholen daar niet toe. Ze worden vandaag overladen met taken en opdrachten. De minister somde een heel aantal goede inspanningen of initiatieven ter versterking van scholen op, zoals een beleid voor schoolleiders en de schoolteams.

Als we spreken over professionalisering, kan ik me daar een opleidingsbeleid bij voorstellen. Dat is een heel algemeen containerbegrip, maar als je echt in de diepte ... De heer Laeremans verwijst naar het personeelsbeleid in de privésector. Ik heb er al een paar keer naar verwezen. Het gaat over echte persoonlijke ontwikkelingsplannen, met mensen individueel aan de slag gaan. Je komt binnen: waar sta je met je competenties? Waar liggen je groeimogelijkheden en je kansen? Het opmaken van een persoonlijk ontwikkelingsplan in functie van het versterken van leerkrachten leidt tot zelfontplooiing, een grotere jobtevredenheid en een lagere uitval. Ik geloof daar heel sterk in, ook in het heel veel verantwoordelijkheid geven aan schoolteams. Dat zijn allemaal onderdelen van een echt strategisch personeelsbeleid waar vandaag heel wat scholen op het terrein niet toe komen. Dan stel ik me de vraag: wat is daar het antwoord? Moeten we kijken naar de structuur van scholen, hoe ze zich organiseren? Is schaal daar een thema dat mag worden besproken en dat aanleiding kan geven tot een sterker schoolbeleid?

Hoe ziet u dat, minister? Hoe denkt u heel concreet dat strategisch personeelsbeleid op het niveau van de verschillende scholen te versterken? Is voor u daarbij de schaal van een schoolbestuur mogelijk een antwoord?

Karolien Grosemans (N-VA): Minister, u engageerde zich om begin volgend schooljaar meer middelen in te zetten op de aanvangsbegeleiding voor starters. Op 11 februari bereikte u een akkoord met de sociale partners. De extra middelen zouden echt terechtkomen in scholen met startende leerkrachten. Dat lijkt me een zeer goede maatregel. Het is hier al aangehaald: er is een uitstroom van 37 procent van nieuwe leerkrachten binnen vijf jaar. Dat moeten we een halt toeroepen. Het is heel goed om hen te ondersteunen zodat ze sterker in hun schoenen staan.

Ik begrijp uit uw antwoord dat momenteel de concrete modaliteiten en middelen nog worden uitgewerkt. Ik had hier nog een bedenking bij. Het gaat hier de laatste tijd heel vaak over die sterke schoolleiders. Dat is enorm belangrijk voor het beleid van een school omdat zij de onderwijskwaliteit kunnen doen stijgen. De heer Brouns vroeg het al, heel wat schoolleiders komen er niet aan toe om een plan te maken rond de onderwijskwaliteit. Misschien is dat een kwestie van de kip en het ei. Scholen met sterke schoolleiders, met een sterk beleidsvoerend vermogen, kunnen misschien ook wel een aantal taken verminderen of schrappen. Scholen met een sterk beleidsvoerend vermogen hebben veel minder planlast. We moeten – u doet dat ook – inzetten op sterke schoolleiders.

We hebben het altijd over het beleidsvoerend vermogen van scholen. Kunnen we daar in Vlaanderen een percentage op plakken? Hoeveel procent van de scholen heeft een sterk beleidsvoerend vermogen? Hoeveel met voldoende en hoeveel met een zwak beleidsvoerend vermogen? Ik weet niet of u daar een antwoord op hebt, ik weet niet of dat gemeten wordt. Het interesseert me gewoon.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Dit thema is even oud als het onderwijs zelf. Ik volg dit al een tijdje. Wat is de oplossing? Beeld u in dat we een decreet zouden schrijven over de opdrachten die beginnende leerkrachten moeten krijgen. Ik denk dat er wel mensen naar het Grondwettelijk Hof zouden stappen voor hun vrijheid. Dat is niet aan te bevelen, dat wordt 'staatspedagogiek'. We moeten dat overlaten aan de autonomie van de school. Maar we kunnen wel de oproep doen om wijs om te gaan met al het personeel – ik denk dat we het daarover eens zijn – en zeker met hun beginnend personeel. We gaan naar een krapte, de school die dat niet doet, geraakt moeilijk aan personeel.

Er is nog een ander element dat speelt: de lerarenopleiding. Ik roep op om de stages zo realistisch mogelijk in te vullen en de studenten bij te brengen hoe een school draait en keert. Ik zie dat men in sommige lerarenopleidingen stages kan volgen in de bibliotheek en een leesproject kan doen als onderwijsstage. Dat kan boeiend zijn, maar als beginnend leerkracht heb ik ervaren wat de 'real stuff' is, hoe dat er echt uit ziet. Dat is de praktijkshock. Ik wil oproepen om dat mee te nemen.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Dat zijn uiteenlopende vragen, mag je wel zeggen.

Ik begin met de meest concrete vraag, over de meelooptrajecten. Die zijn nog maar net gestart, sinds maart. Dat loopt als een trein. In het basisonderwijs zijn al 72 trajecten goedgekeurd, in het secundair onderwijs 29 en in de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) 5. Dat zijn de cijfers na 14 dagen. Dat is een beetje zoals het verhaal van de bijsprong. Ik ga me weer moeten afvragen of we altijd geld moeten bijsteken, dan wel moeten plafonneren. Maar liever zo dan anders, natuurlijk.

Dan was er de concrete vraag over het catalogeren. We catalogeren scholen niet op grond van leiderschap en professionalisering, maar de inspectie neemt dat

natuurlijk altijd wel mee bij hun doorlichting. Corona heeft ook duidelijk gemaakt dat we echt moeten inzetten op versterking van het schoolleiderschap, omdat dat natuurlijk bij uitstek ook andere talenten vraagt: management skills, operationeel hands-on de zaken kunnen oppikken. Dat zie je nu heel sterk naar boven komen, en ook de grote verschillen tussen de scholen.

Er was ook een vraag over de timing van beleidsmaatregelen. Ik heb gezegd dat de aanvangsbegeleiding deel uitmaakt van het akkoord rond de vaste benoeming. We bespreken dat nu met de sociale partners, ook in het kader van de andere besprekingen rond cao's voor de nabije toekomst.

Mijnheer Danen, we gaan die middelen van de aanvangsbegeleiding verhogen, want momenteel zijn ze heel beperkt. Het was niet mijn bedoeling om te suggereren dat er in sommige scholen niets zou gebeuren, maar ik veronderstel dat het inderdaad in sommige scholen niet gebeurt, omdat de middelen zo beperkt zijn en het zo fragmentair is.

Met betrekking tot de studie over de belangrijke factoren voor retentie, dus om beginnende leerkrachten bij je te houden, vind ik het heel hoopgevend dat het een ander licht werpt op de discussie. De succesfactoren voor retentie bevinden zich namelijk binnen de schoolmuren, en niet erbuiten. Het is dus niet zo dat per definitie in een stedelijke omgeving of in bepaalde wijken je ervan mag uitgaan dat de leerkrachten daar wel zullen wegllopen. Neen, het gaat hem over het beleid in de school, en dus over schoolleiderschap en de mate waarin men erin slaagt om een team te vormen. Dat zijn de succesfactoren in functie van retentie. Die zitten niet buiten de schoolmuren, dus de sociaal-economische omgeving of de wijk. Dat vind ik echt hoopgevend.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Bedankt voor de aanvullingen en de antwoorden, minister.

Collega Laeremans, u hebt wel een heel enge visie op diversiteit. Toen ik mijn tekstje voorlas, had ik het over sociaal-economische ongelijkheid, het verschil in perceptie rond gender, maar vooral ook kansarmoede. U brengt het nogal heel eng ten aanzien van één bepaalde groep mensen, inwoners van ons Vlaanderen. Ik ga helemaal niet mee in uw verhaal, want diversiteit is veel ruimer. Dat hebben we vanmorgen trouwens ook gehoord. Ze hebben dat bevestigd en ik heb dat ook benoemd. Ik ga dus helemaal niet mee in uw visie.

Maar goed, de vraag ging over het continuüm van professionalisering. Er bestaat inderdaad geen codewoord, niet één oplossing voor de kwaliteit van ons onderwijs en voor de vragen die we ons stellen. Ik denk aan een klein citaat van mijn grootmoeder zaliger, die altijd aangaf dat een goeie fond een geheim is van een goed recept. Wel, een goeie fond voor het recept dat we nodig hebben, is toch professioneel personeel.

Dan heb ik het zowel over leerkrachten – beginnende leerkrachten, maar ook leerkrachten in hun verdere carrière, die de tijd en ruimte krijgen en worden ondersteund om zich bij te scholen, expert te zijn en te blijven in hun vakgebied, in het leraar-zijn – als over de directeurs. De directeurs moeten de ruimte krijgen om zich te versterken, om het hoofd van het personeel te kunnen zijn en te kunnen bouwen aan een sterk team. Dat is het geheim van het recept dat we samen moeten maken, minister, collega's.

Minister, het verheugt mij om in het onderzoek te horen en te lezen dat er inderdaad heel veel succesfactoren zijn die bepalen of leerkrachten wel of niet in het onderwijs blijven. Het was hoopvol om te lezen dat leerkrachten echt wel kiezen

voor het onderwijs en daarin willen blijven, maar wegens een aantal schoolkenmerken misschien wel voor een andere school kiezen. Dat is de sleutel waaraan we moeten werken. Kamerbreed zijn we het erover eens dat we moeten inzetten op professionalisering, op aanvangsbegeleiding, op een goede lerarenopleiding. Ik zie het als een continuüm van professionalisering, startend in de lerarenopleiding en verder werkend in de aanvangsbegeleiding. Levenslang leren als leerkracht is hierbij het antwoord. Laat ons van elke school een lerende organisatie maken. Dan zijn we al een hele stap verder. Ik dank u.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Ik ben het eens met collega Vandromme. Maar ik wil graag het volgende toevoegen. Minister, u zegt terecht dat schoolleiders of schooldirecteurs instaan voor het beleidsvoerend vermogen van die school en dat dat soms andere competenties vraagt dan leerkracht zijn. U hebt daar natuurlijk gelijk in. Ik stel samen met u vast dat ook schooldirecteur vaak een knelpuntberoep is. Misschien is het interessant, volgend op de meeting met het Rekenhof van vorige week, om na te gaan of het mogelijk is om wat meer directeurs van scholen van buiten de school zelf aan te trekken. Ik zeg niet dat dat alles zou oplossen. Maar ik stel nu vast dat veel scholen in de eigen school kijken of er geen goede directeur te vinden valt. Waarschijnlijk is dat wel het geval. Maar niet iedereen heeft daar zin in. En soms beschikken de mensen die daar wél zin in hebben, niet over de juiste competenties. U kent allicht het probleem. Om van die scholen lerende organisaties te maken, moeten we heilige huisjes durven te slopen. Ik wil u daarbij helpen, niet om elk heilig huisje te slopen, maar misschien wel een aantal huisjes.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de afschaffing van het afstandsonderwijs na de paasvakantie – 2356 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Jan Laeremans aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het akkoord over de herinvoering van voltijds contactonderwijs in de tweede en derde graad van het secundair onderwijs – 2391 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, ik heb mijn vraag om uitleg ingediend op 9 maart. We zijn nu 18 maart. In coronatijden kan wat gisteren nog een zekerheid was en een hoop, morgen al anders zijn en overmorgen weer anders.

Minister, ik kan mijn vraag wel brengen zoals ik ze heb ingediend, maar we weten allemaal dat er ondertussen een aantal zaken gewijzigd zijn. Op vrijdag 5 maart werd door het Overlegcomité, voorafgaand aan uw overleg met het onderwijsveld en het overleg met uw collega, gemeenschapsminister van Onderwijs, de opening gemaakt om na de paasvakantie komaf te maken met het gedeeltelijke afstands-onderwijs voor de tweede en derde graad in het secundair onderwijs. Want, collega's, we zouden het bijna vergeten en als normaal beschouwen, maar in onze tweede en derde graad van het secundair onderwijs is er nog altijd gedeeltelijk afstandsonderwijs aanwezig. Dat vormt voor heel wat leerlingen en leerkrachten een uitdaging, niet het minst voor leerlingen in het bso en tso. Want leren lassen

achter je computer is, ten eerste, niet goed voor je computer, als je met het lasapparaat op je computer zit. Ten tweede, het is een vaardigheid die je moet leren. Ten derde, niet voor alle leerlingen is afstandsonderwijs en zelfsturend leren dé oplossing. Nog deze ochtend hebben we in de hoorzitting gehoord dat het voor kinderen belangrijk is om een goede plek te hebben om te studeren. Sommigen hebben die plek thuis niet. Maar hé, we zijn in Vlaanderen en we hebben een geweldige plek om te leren en te studeren en die is: op school.

De onderwijsvakbonden lieten in een eerste reactie op de beslissing weten dat ze zich nog niet volledig konden schikken naar een volledig fysieke heropstart. Ik begrijp dat ook. Ik begrijp dat leerkrachten daar toch wel naar kijken. Want zij staan vooraan in de klas. Ik begrijp die bekommernis, die zorg die er leeft.

Op dinsdag 9 maart vond het tweewekelijks coronaoverleg plaats met het onderwijsveld, ook wel uw onderwijsclub genaamd, met alles en iedereen die daar iets zinnigs over te zeggen heeft. Het belangrijkste agendapunt van die vergadering was de opening. We weten dat u gisteren – proactief zoals u bent – op basis van de cijfers die helaas de foute richting uitgaan, opnieuw overleg hebt gehad. Wat was de uitkomst van de vergadering van 9 maart en van de vergadering van gisteren? Zullen de tweede en de derde graad volledig fysiek kunnen heropenen? Ik denk dat die vraag nog altijd wel overeind staat. En welke struikelblokken of praktische bezwaren zagen de onderwijsvakbonden voor een volledig fysieke heropstart? Ze keken daar toch wat meewarig naar.

De voorzitter: De heer Laeremans heeft het woord.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Ik zit natuurlijk met hetzelfde probleem als collega Daniëls: mijn vraag is grotendeels achterhaald door de feiten, gezien de plotse felle stijging van de positieve coronatesten in het onderwijs. Intussen hebt u het voltijds contactonderwijs voor de tweede graad secundair onderwijs uitgesteld tot na de paasvakantie. Daar moet ik dus al geen vragen meer over stellen. U hebt ook een mondkemperplicht ingevoerd in de lagere school tot aan de paasvakantie, ik dacht voor vijf en zes. En u hebt ook sterk aangedrongen om leerkrachten een voorrang te geven bij de inenting.

Ik blijf nu met vragen daarrond zitten. Is de invoering van de mondkemperplicht in de lagere school gebaseerd op wetenschappelijke inzichten? Bijvoorbeeld in Zweden mag dat niet voor die leeftijd, nochtans gaat het over dezelfde ziekte. U pleit voor voorrang van inenting voor leerkrachten, maar hoe realistisch is dat? Gaat het dan over alle leerkrachten? Of bijvoorbeeld enkel over kleuterleidsters? Hoe zit dat juist? Over de uitrol van de zelftesten hebben we het vorige week gehad. Wordt die nu versneld om leerkrachten met gerust gemoed aan het werk te houden? Wanneer valt uiteindelijk de beslissing in verband met de heropening van de tweede en derde graad van het secundair onderwijs na de paasvakantie? We zijn ondertussen nog maar veertien dagen voor de paasvakantie. Gaat u die beslissing dan volgende week nemen? Of wordt dat naar het begin van de paasvakantie verschoven?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Niet dat het in andere antwoorden zo gek anders is, maar hier moet ik volledig improviseren. Ik kom trouwens net terug van een ander overleg over corona.

Ik denk dat open scholen en 100 procent contactonderwijs essentieel zijn in de aanpak van de leerachterstand, en dus voor onze onderwijskwaliteit. Het gaat ook over het garanderen van het recht op leren voor kinderen en jongeren. Het gaat ook over het beschermen van onze meest kwetsbaren, waarbij ik in het recente verleden ook gegevens heb gekregen van de centra voor leerlingenbegeleiding

(CLB's) die toch wezen op een onrustwekkende toename van het aantal dossiers waar zij Welzijn vroegen om in op te treden en waar zij in andere gevallen ook een verveelvoudiging zagen van het aantal dossiers dat zij rechtstreeks melden aan het parket. Er is dus de vaststelling dat voor veel kinderen en jongeren hun school een veilige haven is, en voor sommigen de enige veilige haven.

Maar een school is ook een plek waar kinderen zich ontwikkelen tot sociale wezens. Dat is misschien een vierde bekommernis die maakt dat ik heel fel pleit voor het openhouden van de scholen. Ik ben oprecht dankbaar dat we er in Vlaanderen, misschien zelfs in tegenstelling tot in het buitenland, als onderwijsveld in geslaagd zijn om heel veel mensen te overtuigen van die boodschap, die visie en dus die missie, niet alleen in de Vlaamse Regering, ook in de Federale Regering, ook op verschillende niveaus. In tegenstelling tot het buitenland zijn wij er wel in geslaagd om die scholen echt maximaal open te houden.

Ik ben dankbaar voor die steun en het volledige onderwijsveld is daarvoor dankbaar. Dat wil dus ook zeggen dat, als het goed gaat, het heropenen van scholen de eerste maatregel is. Omgekeerd is het sluiten van scholen de laatste maatregel.

Ik kom net terug van het kabinet van de premier waar ik de boodschap heb gegeven: dank voor de steun. We geven en we blijven prioriteit geven aan het onderwijs. Dat wil dus ook zeggen dat overal elders het licht al uit moet zijn voor het in de scholen wordt gedoofd. Dat is de logica wanneer je prioriteit aan het onderwijs geeft. Wanneer het goed gaat, zullen we eerst maatregelen nemen ten positieve in het onderwijs en als het slecht gaat, is de laatste plaats waar we optreden, in de scholen en zeker als het om sluiten gaat.

Heel de redenering heeft ervoor gezorgd dat we er de afgelopen weken in geslaagd zijn om perspectief te bieden voor het onderwijs. We hebben – en dat is nu al in voege – het overal mogelijk gemaakt dat er opnieuw daguitstappen mogen plaatsvinden in alle onderwijsniveaus. We hebben het mogelijk gemaakt dat in het secundair onderwijs het buitengewoon onderwijs sinds deze week opnieuw kan genieten van volledig contactonderwijs en dat er in het deeltijds beroepsonderwijs – en het heeft me mijn weelderige lokken gekost – ook volledig 100 procent contactonderwijs kan plaatsvinden.

Maar we beslissen natuurlijk altijd op een moment en op grond van de kennis en de inzichten op dat moment. Op een week kan een wereld veranderen en kunnen ook de kennis en de inzichten veranderen en dan moeten we de maatregelen ook veranderen. Ik heb in het begin van deze week de cijfers heel snel zien kantelen in negatieve zin en daarom heb ik dinsdag al beslist – we hadden eerst voorzien dat onze onderwijsclub volgende week woensdag zou samenkomen – om woensdag samen te komen en maatregelen te nemen. Ik heb dinsdagavond de virologen gezien en hun ook de CLB-cijfers, dus de data waarover we zelf beschikken, voorgelegd. Zij hebben ook hun analyses en we hebben die gedeeld. Het is altijd verstandig om te anticiperen en om zelf maatregelen te nemen nog vooraleer we daartoe gedwongen worden door anderen, want dan weet je bij voorbaat dat het maatregelen zullen zijn die ons worden opgedrongen en die we niet willen. Om het wat plastisch uit te drukken: als je in je eigen vel moet snijden, houd je het scalpel het best zelf vast want dan kun je snijden waar je weet dat het misschien iets minder pijn doet en iets meer aanvaardbaar is.

Wat hebben we gisteren en eergisteren voorgesteld en wat is aanvaard geworden? We zouden een maatregel doorvoeren die vervat zit in het plan B dat de Groep van Experts voor Managementstrategie van COVID-19 (GEMS) had uitgewerkt. Daar kom ik zo dadelijk op terug, mijnheer Laeremans. Dat element uit het plan voor het onderwijs is namelijk de mondknasterdracht voor kinderen uit het vijfde en zesde leerjaar. Wetenschappelijk is de consensus daarover een beetje gegroeid

want anders zou het nooit in het plan B geraakt zijn van de GEMS. Als we kijken naar de cijfers – ik zeg ze even uit het hoofd, want zulke zaken onthoud ik wel – van het aantal besmettingen voor de totaliteit van het leerplichtonderwijs, dan zie je dat het lager onderwijs, dus zonder het kleuteronderwijs, verantwoordelijk is voor 50 procent van het aantal besmettingen. Het aandeel van de eerste graad secundair onderwijs is ongeveer 11 procent; het aandeel van de tweede graad secundair onderwijs 13 procent en van de derde graad 12 procent. Het is in die orde grootte. Dat ligt allemaal dicht bij elkaar. Dan zou je zeggen: dat is wel vreemd want in de eerste graad secundair onderwijs komen ze allemaal naar school. Dat is 100 procent contactonderwijs.

Dat is nuttige informatie.

Maar vervolgens zie je wel de grote cesuur ten opzichte van het lager onderwijs waar het aandeel in de besmettingsgraad veel groter is. Een mogelijke verklaring zou zijn dat het mondkemper toch een rol speelt. Maar opnieuw: is dat wetenschap? Neen. Dat is een indicatie, maar ik moet samen met de virologen en andere experts vaststellen dat men het ook niet zeker weet. Ik heb dat zelf aangebracht en ze hebben gezegd: je hebt waarschijnlijk gelijk. Laten we dat doen, ook gelet op de praxis die in het buitenland bestaat. We hebben wel afgesproken dat we dat tijdelijk doen om de periode tot de paasvakantie te overbruggen. Dat is een maatregel.

De tweede maatregel gaat over de versoepeling die we hadden vooropgesteld voor de tweede graad secundair onderwijs, om een week voor de paasvakantie al 100 procent contactonderwijs te kunnen genieten. We zouden daarmee wachten en alles richten op de volledig heropening, 100 procent contactonderwijs, voor de tweede en derde graad secundair onderwijs na de paasvakantie.

Waarom die twee maatregelen? Een, om de lagere scholen open te houden. Twee, om in het secundair onderwijs 100 procent contactonderwijs te kunnen heropenen na de paasvakantie. Drie, om het veiliger te maken voor de leerkrachten en voor de leerlingen. Maar ik ben de eerste om te erkennen, mijnheer Laeremans... Is dat vaste wetenschap? Zijn we 100 procent zeker dat er een causaal verband is dat het dragen van mondkempers sowieso leidt tot minder besmettingen? Neen, maar eenieders aanvoelen is wel dat het een serieuze bijdrage levert.

We hebben dat zelf na de discussie in de onderwijsclub gisteravond naar voren geschoven. Er zijn nog heel wat bezorgdheden, maar ik vind het goed dat we opnieuw zelf verantwoordelijkheid hebben genomen en we zelf maatregelen naar voren hebben geschoven. Deze middag ben ik op de koffie gegaan bij de premier. Ik heb zelfs eten gekregen. Dat gaat al af van de transfers. Het waren rijkelijke broodjes, maar dat terzijde.

Wat hebben we daar besproken? Er wordt voorgesteld om de Vlaamse maatregelen door te trekken. Mijn collega's van de Franse Gemeenschap waren aanwezig. Die hebben dat opgenomen. Ik had hen tevoren natuurlijk al verwittigd wat onze maatregelen zouden zijn. Die koppelen dat terug naar hun eigen onderwijsveld, maar het is niet van tafel geveegd. Dat is een goed element.

Verder hebben we uitvoerig gediscussieerd en waren ze geïnteresseerd in onze bevindingen over het testen, over de speekseltesten die er momenteel lopen en wat mijn vragen zijn over het sneltesten. Daarbij heb ik de vraag gesteld: wat ons een ongelooflijke dienst zou bewijzen, is dat die sneltesten zelftesten zouden kunnen worden zodat we ons zelf kunnen bestieren, want eerlijk gezegd, ook die speekseltesten ... Wat is het grote verschil? Het voordeel van speekseltesten is dat ze normaal gezien dezelfde accuraatheid zouden moeten hebben als de klassieke PCR-testen. Het voordeel tegenover PCR-testen is dat ze niet invasief zijn. Je moet gewoon spuwen in een buisje via een trechter. Dat is eenvoudig, maar het grote

nadeel is de logistieke operatie. We moeten ervoor zorgen dat het materiaal naar de scholen gaat. Dat is niet onoverkomelijk. Normaal gezien moeten de stalen verzameld worden voor 10 uur 's morgens, maar dan moeten al die stalen worden getransporteerd naar de laboratoria en daar geanalyseerd worden. Het is de bedoeling om de dag zelf nog resultaat te hebben. Daar slaagt men nog niet in. Je kunt je inbeelden wat een logistieke operatie dat is wanneer we dat zouden moeten organiseren voor vierduizend scholen in Vlaanderen, alleen voor de onderwijs-personeelsleden, en dat zijn er ongeveer tweehonderdduizend. Dat is toch wel andere koek.

Daarom stel ik vooral de vraag of de sneltesten kunnen worden omgezet in zelftesten. Dat maakt dat de wettelijke beperkingen die vandaag ter zake gelden – de federale regelgeving rond de medische beroepen – zullen worden opgeheven, al was het maar tijdelijk. Je zult dan misschien kunnen werken via de apotheken om die zelftesten te verkopen, zodat de apotheker dan ook onmiddellijk wat instructies kan meegeven.

Op federaal niveau zit men op dat spoor. Dat is goed. Want dat zou maken dat je, in het geval van incidenten, crisissen of bij de vaststelling van een besmetting, bijvoorbeeld in een school, de schuif zou kunnen opentrekken en zeggen: 'We stellen een besmetting vast. We organiseren de zelftesten en we hebben onmiddellijk resultaat.' Dan kun je onmiddellijk schakelen. Daar wil ik echt naartoe. Men zal daar werk van maken.

Let wel – en ik heb daarover een goede terugkoppeling gekregen – het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (FAGG) moet altijd toestemming geven. Er zijn verschillende sneltesten op de markt. Niet elke sneltest kan worden gehomologeerd als zijnde een zelftest. Maar men is daarmee bezig en men heeft ook de vraag gesteld aan de producenten en de bedrijven om een aanvraag te doen om te worden gehomologeerd, opdat de sneltest wordt aanvaard als een zelftest. Dat zijn interessante discussies.

Ten slotte, de olifant in de kamer: het sluiten van de scholen. Ik heb de boodschap gebracht die ik daarnet heb gebracht: als we prioriteit geven aan de scholen, wil dat zeggen dat we prioritair maatregelen nemen ten voordele van de school als het goed gaat, en dat we pas als laatste maatregelen nemen ten nadele van de school als het slecht gaat. Het licht blijft het langst branden in de scholen. Dat heeft men wel aanvaard. Dat wil zeggen dat vandaag – maar zeg nooit nooit in deze crisis – een vervroeging van de paasvakantie niet op tafel ligt, en het sluiten van de scholen evenmin. Ik hoop dat we daaraan kunnen vasthouden. Tot daar mijn geïmproviseerde antwoord.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, ik dank u. Eerst en vooral voor uw hands-on aanpak. U pakt het werkelijk vast en zoekt steeds naar een consensus, wat niet evident is, tussen de onderwijspartners en de virologen. Verder dank ik u voor uw parate kennis. Want u noemt dat improvisatie, en sommige collega's zullen dat misschien als pejoratief beschouwen, maar ik denk dat we moeten spreken over parate kennis bij onze minister. Dat is goed. Ook neemt u de trekkende rol in dit land wat onderwijs betreft. Dat mag toch ook eens worden gezegd.

Ik ga even in op een paar zaken. Over dat mondk masker heb ik het deze ochtend thuis moeten uitleggen. Ik heb hier thuis een leerling van het vijfde leerjaar rondlopen. Ik heb uitgelegd dat het dat was en dat het ook op de speelplaats moet. En het antwoord was, zoals prepubers tegenwoordig antwoorden: "No way." Waarop ik vaderlijk heb gezegd: "Toch wel." Ik zal straks vernemen of het 'toch wel' dan wel 'no way' geworden is. Minister, het is goed dat het beperkt is in de tijd en dat we evalueren tot wanneer het nodig is en dergelijke.

Twee, er is iets waarvan ik hoop dat het sneller zal gaan, namelijk de sneltesten, de zelftesten. In Oostenrijk doen de kinderen het zelf. Daar vindt men dat dat kan. Nu, ik heb gezien hoe dat werkt: spuwen in een buisje. Ik denk dat onze kinderen dat fantastisch zouden vinden: spuwen in een buisje, op school, zonder straf te krijgen. Ze zullen het geweldig vinden dat dat mag. In sommige gemeenten moeten ze actie voeren opdat er niet op de stoep zou worden gespuwd. Eigenlijk is mijn vraag: kan dat er heel snel komen? Ik verwijs naar de redenen die u aanhaalt. Als we in een school inderdaad een aantal positieve gevallen of een uitbraak hebben, kunnen we heel snel weten of een deel van de klas besmet is of de hele klas. Op die manier vermijden we dat we hele scholen sluiten om dan, na een week, te moeten vaststellen dat het zestien of twintig gevallen zijn en dat we driehonderd mensen thuis hebben gezet.

Drie, in verband met de vaccinatie van het onderwijspersoneel worden in sommige gemeenten reservelijsten aangelegd van 65-plussers zonder dat het kleuteronderwijs of de kinderopvang daarin zijn meegenomen. Ik krijg daar nog altijd berichten over, terwijl we daar correct over gecommuniceerd hebben. In het kleuteronderwijs vangt men letterlijk het snot op. Daar vraag ik nog eens aandacht voor.

Maar ook ruimer: ik begrijp dat alle niveaus en alle regeringen in dit land onderwijs cruciaal vinden, dus moeten we alle leerkrachten zo snel mogelijk vaccineren. Er komt momenteel veel plaats vrij in de vaccinatiecentra doordat mensen een vaccinatie weigeren. Op het einde van de dag moet men wel wat opvangen.

Verder moeten we de oproep blijven doen: buiten het onderwijs moet iedereen afstand houden, telewerken, mondkapjes dragen. Als het buiten het onderwijs hard gaat, is het gevolg dat het in het onderwijs komt en dat we misschien tot een momentum komen dat we niet willen. Dank u, minister, om dit mee te nemen.

Oh ja, het FAGG is het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten.

De voorzitter: De heer Laeremans heeft het woord.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor uw geïmproviseerd maar toch grondig antwoord. We zijn dat van u gewoon, u kent de zaken daar goed. We steunen absoluut uw principes om de scholen zo lang mogelijk open te houden en als ze – gedeeltelijk – gesloten zijn, om ze zo snel mogelijk weer te openen. We zullen u daar blijven in steunen.

Ik ben verheugd dat men stilaan meer tot het inzicht komt, iets wat we hier al een paar keer gevraagd hebben, om de sneltesten te gaan bekijken. Ik heb u toen het voorbeeld van Oostenrijk gegeven. Ik ben blij dat de heer Daniëls dat ook ondersteunt. Ik dring erop aan dat men vandaag nog een aantal pakketten gaat halen. In Duitsland kan men ze trouwens in de Aldi kopen, al zou ik daar niet direct op vertrouwen. Men zou contact kunnen opnemen met Oostenrijk om daar bij ons een proefopstelling mee te doen. Ik denk dat die testen zeer gemakkelijk kunnen worden overgenomen. Dat zal nog een tijdje nodig zijn, gezien het vaccinatietempo op dit ogenblik. Ik dring daar nog eens op aan.

Wat me verbaasd heeft, is de plotse ommekeer in de cijfers. Ze stegen wel lichtjes in de samenleving, maar ineens was er een verdubbeling bij de leerlingen en leerkrachten op de scholen. Dat heeft me verbaasd. Is daar een reden voor opgegeven? We hebben het toch altijd vrij veilig weten te houden in de scholen en nu ineens krijgen we dit.

Hoe zit het met de schooluitstappen? U hebt die toegestaan, maar kunnen lagere scholen in deze omstandigheden met gerust geweten, omdat er toch wel wat meer besmettingen zitten, hun kinderen op schooluitstap laten gaan?

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is heel herkenbaar, voor ons lokaal, voor u regionaal, dat het soms heel snel schakelen en improviseren is. We hebben allemaal één doel: het virus zo snel mogelijk uit de wereld helpen. Elkaar daarbij helpen, is ondersteunend.

De OCMW's vragen nu om de sneltesten ook in te zetten bij de laagrisicocontacten. Blijkbaar moeten daarvoor nog wat aanpassingen gebeuren. Het is nog maar juist gemeld. Ik geef het u maar mee. Er zouden aanpassingen moeten gebeuren aan de samenwerking met het Rode Kruis.

Wij hebben alle mensen uit het onderwijs – kleuter-, lager en secundair onderwijs – gebeld en gecontacteerd. Als we nu een versnelling krijgen en de kans op uitval groter is, stijgt het aantal beschikbare vaccins voor de reservelijst.

In onze regio, in onze eerstelijnszone, hebben wij al heel wat kleuterscholen op die manier kunnen vaccineren. En het is iets heel banaals, maar minister Beke heeft er in de commissie en in de plenaire vergadering naar verwezen dat wij heel lang een vaccinatiegraad van 100 procent hebben gehad, omdat wij gewoon iedereen bellen. Bellen, bellen, bellen en nog eens bellen. En maak ook nu, heel proactief, die reservelijst op basis van persoonlijke contacten met al je leerkrachten en het onderwijzend personeel in je eerstelijnszones. Ik kan die suggestie alleen nog maar eens onderstrepen vanuit de ervaringen uit de praktijk.

Ik heb geen bijkomende vragen, alleen de suggestie die ik net vanuit het CLB meekreeg om eens te kijken om de sneltesten ook mogelijk te maken voor de laagrisicocontacten.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik wil nog enkele zaken meegeven. Ten eerste: de nuance met betrekking tot de cijfers. De cijfers zijn slecht, dat ga ik ook niet verdonkermanen, maar er is wel enige nuance nodig, omdat we deze periode van twee weken vergelijken met de periode van twee weken ervoor. En in die periode van twee weken ervoor zat wel een week krokusvakantie. Het effect van die week krokusvakantie is er niet alleen in die week vakantie zelf, maar vooral ook in de week daarna. Dat is dus een punt van nuance. Ten tweede hebben we ook meer getest, zeker in het lager onderwijs. Ik kan u statistieken geven. In het lager onderwijs is die testing ongelooflijk crescendo gegaan. En als je meer test, ga je ook meer detecteren. Vooral bij de asymptomatische heeft men verhoudingsgewijs veel besmettingen moeten vaststellen.

Wat betreft de daguitstappen, ben ik blij dat we vastgehouden hebben aan de notie van de klasbubbel. We hebben daar ongelooflijk veel kritiek voor gekregen. Dat was allemaal Kafka en weet-ik-veel-wat. Maar het is goed dat we dat gedaan hebben en dat we daaraan vastgehouden hebben. We hebben die mogelijkheid geopend, maar wel binnen de klasbubbel. Dat wil dus ook zeggen: met één bus of busje. We kregen dan klachten dat dat voor sommigen allemaal niet haalbaar is. Dat besef ik. Maar voor sommigen is het wel haalbaar, en die kunnen dan ten minste die mogelijkheid benutten. Ik besef dat het in de praktijk niet voor iedereen gaat, maar ik ben blij dat we eraan vastgehouden hebben.

Wat de mondkemperplicht voor het vijfde en zesde leerjaar betreft: ik doe dat ongelooflijk niet graag. Ik heb dat zelf ook altijd tegengehouden. Maar als dat een maatregel is waardoor onze scholen open kunnen blijven, dan moeten we dat maar onder ogen zien, gelet ook op de data die ik met u gedeeld heb. Het verschil ten opzichte van de eerste graad van het secundair onderwijs is manifest. Het grootste verschil tussen het vijfde en zesde leerjaar van het lager onderwijs en de eerste

graad secundair onderwijs is net die mondkemperplicht. En je ziet dat de cijfers voor de eerste graad secundair onderwijs heel veel beter zijn.

We moeten dat ook wel motiveren aan de kinderen van het vijfde en het zesde leerjaar. Ik heb dat thuis ook moeten uitleggen, mijnheer Daniëls. Maar als je dan kunt zeggen dat je een bijdrage levert en echt een duit in het zakje doet als je juf Leen en andere mensen die je graag ziet, daarmee kunt beschermen, is dat toch wel een ander verhaal.

Dan kom ik bij het punt van de sneltesten. Ik denk dat de coronacommissaris en minister Vandenbroucke daar echt hun best doen, maar ik heb u gewezen op de homologatieproblemen of de ijkingsproblemen in het kader van het FAGG. Maar dat zou net mogelijk maken dat we in het geval van zelfs één besmetting in een klas ook de laagrisicocontacten zouden gaan testen. Dat is wat de heer Brouns zei op grond van het CLB. Dat is hetzelfde als wat ik bedoel. Vandaag is het zo dat in het geval van één besmetting in de klas er contactonderzoek is door de CLB's. Dan gaan ze kijken met wie de betrokken leerling of leerkracht nauw contact heeft gehad. Dat zijn dan de hoogrisicocontacten. En die moeten in quarantaine. Het zou natuurlijk gemakkelijker zijn als we gewoon ladingen van die sneltesten aan de scholen kunnen geven en zij in zo'n geval de schuif kunnen opentrekken en de hele klas onmiddellijk kunnen testen, wel met dien verstande dat sneltesten sowieso minder sensitief zijn. Lage ladingen zullen dus niet worden gedetecteerd. Het nadeel van een sneltest is dat die ondergevoelig is, het nadeel van een PCR-test is dan weer dat die overgevoelig is. PCR-testen registreren ook historische ladingen. Dus als je ziek bent geweest, of zelfs niet ziek, maar besmet bent geweest, zal die PCR-test je ook aantikken.

Maar op grond daarvan worden soms verschillende andere mensen in quarantaine geplaatst, terwijl dat eigenlijk niet nodig is. Integendeel, want je bent veel minder een gevaar, omdat je al besmet bent geweest.

Tot slot, wat de vaccinatie betreft. Dat is een evidente vraag van het onderwijsveld. Wat heeft ons daar parten gespeeld? We hebben duidelijk gezegd: ofwel geen prioritaire doelgroepen, ofwel, als er wel prioritaire doelgroepen worden aangeduid na de 65-plussers en de mensen met een onderliggende aandoening, moet het onderwijs erbij zijn. En men heeft dan effectief een prioritaire groep aangeduid, zijnde de politie-eenheden die interventies doen. Ja, maar dan kun je evengoed onze leerkrachten aanduiden. Zij doen ook dagelijks interventies, en, met alle respect, meer dan de modale politieman. Het snot en spuug dat ze elke dag in het kleuteronderwijs moeten opvangen, is schering en inslag.

Minister Beke heeft al een onderrichting gestuurd aan de vaccinatiecentra, waarin staat dat ze in de reservelijst prioriteit moeten geven aan leerkrachten, zeker uit het kleuteronderwijs, en aan politie. Want het grote voordeel van hen, zoals de heer Brouns zegt, is dat ze snel oproepbaar zijn. In de gevallen van die reservevaccins, zit men dikwijls met een deadline, en moet men snel kunnen schakelen. Daarom de vraag om ervoor te zorgen dat je de gsm-nummers van de directie van de scholen bij de hand hebt, zodat je snel een 'scramble' kunt doen. De scholen kunnen zich dan wel organiseren om ervoor te zorgen dat de kinderen niet onbeheerd achterblijven. Dat is praktisch doenbaar.

Mijnheer Brouns, u hebt goede praktijken geschetst. Alleen stellen we vast, ook op grond van mijn overleg gisteren met de onderwijsclub, dat de praktijken uitermate verschillend zijn. Dat zullen we opnemen met minister Beke. Dat was ook een conclusie van gisterenavond. We willen bekijken of we niet meer nadere onder-richtingen kunnen geven, die goede praktijken van 'Doe het zo' en 'Zorg ervoor dat je een telefoonlijst hebt'. Het gaat over heel praktische zaken. Het hoeft geen

klepper van een gids te zijn, het kan op een A4-tje. We moeten proberen meer uniformiteit te bewerkstelligen.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, ik dank u. Als N-VA-fractie kunnen we alleen maar achter uw doel staan, zijnde maximaal de scholen openhouden. Testen, testen en testen, zodat we dat maximaal kunnen realiseren. En, daarbij sluiten we ons volledig aan: als iedereen, op alle niveaus in dit land, vindt dat onderwijs maximaal moet openblijven, moeten we leerkrachten meenemen in die vaccinatie-strategie.

Collega Brouns, u hebt het goede voorbeeld gegeven door die allemaal op te bellen. Ik zou hopen dat alle burgemeesters dat doen, maar ik stel vast dat dat niet het geval is en dat er andere oproepingen gebeuren voor reservelijsten. Minister, beste collega's, we moeten dat signaal verder doorgeven. En, ik blijf erbij: dank aan alle partners die mee mogelijk maken wat er nu mogelijk is in onderwijs. En een oproep aan iedereen buiten het onderwijs: als je werkelijk de leerachterstand wilt tegen-gaan, de scholen wilt openhouden en ervoor wilt zorgen dat niet heel veel mensen moeten thuisblijven voor kinderen die thuis zijn, dan is de beste bedanking die je kunt doen, je zelf aan de maatregelen houden en je laten vaccineren. Ik dank u.

De voorzitter: De heer Laeremans heeft het woord.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor uw bijkomende antwoorden. Ik ben toch een stukje gerustgesteld op basis van die cijfers. Want in de krokusvakantie en de week nadien waren er inderdaad heel weinig besmettingen. En meer testen geeft inderdaad een verhoogd beeld. We mogen hierover zeker geen paniek laten verspreiden. We moeten proberen verder te doen zoals we bezig zijn.

Ik hoop wel dat u snel een beslissing neemt over de situatie na de paasvakantie. Ik hoop dat u daarover zo snel mogelijk duidelijkheid kunt geven aan de middelbare scholen. Ik hoop dat we niet afstevenen op een afkoelingsweek, voor of na de paasvakantie, of volledig thuisblijven. Laat dat alstublieft achterwege. Ik weet dat u zich daar zeker tegen zult verzetten.

Sneller vaccineren via een reservelijst voor leerkrachten; lijkt me een zeer goed idee, dat mag worden gepromoot. En ik blijf er op aandringen dat men uit Oostenrijk toch eens een heel deel sneltesten zou laten overkomen. Als dat daar kan voor meer dan een miljoen leerlingen per week, dan moet dat bij ons zeker voor een kleine groep ook wel kunnen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Loes Vandromme aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het lerarenplatform – 2371 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, vorig jaar is via het programmadecreet bij de aanpassing van de begroting 2020 het lerarenplatform in het basisonderwijs met een schooljaar verlengd, zodat het ook tijdens het schooljaar 2020-2021 van toepassing blijft. Bovendien startte het platform al op 1 september, een maand eerder dan in het schooljaar 2019-2020 het geval was. In de toelichting lezen we: "Deze maatregel past in het kader van het verhogen van

de aantrekkelijkheid van het lerarenberoep. Hiermee kan meer werkzekerheid worden geboden aan jonge leerkrachten voor het komende schooljaar 2020-2021. Deze maatregel past ook in het zoeken naar oplossingen voor het toenemende lerarentekort.”

Dankzij het akkoord over de versnelde vaste benoeming en de nieuwe evaluatieprocedure kan het schoolbestuur de tijdelijke leraren, al dan niet met werkpunten, het volgende schooljaar aanstellen. Het lerarenplatform vormt hierin een belangrijke schakel. Met het oog op de voorbereiding van het volgende schooljaar lijkt het noodzakelijk om nu al zekerheid te geven inzake het verderzetten van het lerarenplatform. Als we dit in het ongewisse laten, geven we immers impliciet het signaal aan 2200 leraren in het basisonderwijs dat ze per 1 september 2021 het best naar iets anders uitkijken.

Minister, hoever staat het met de evaluatie van dit project? Zijn er gegevens inzake inzetbaarheidspercentage? Zo ja, welke opvallende elementen komen daar naar boven? Bent u bereid om dit project te verlengen? Zo ja, wanneer zal hier duidelijkheid over komen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Het systeem van het lerarenplatform werd na het eerste schooljaar, dus 2018-2019, geëvalueerd. De relevante gegevens uit de eigen personeelsdatabank werden geanalyseerd en er werden focusgroepen georganiseerd met directeurs en leerkrachten die deel uitmaakten van dat lerarenplatform. Op basis daarvan werd in samenspraak met de sociale partners beslist om het lerarenplatform vanaf het schooljaar 2020-2021, dus waar we nu in zitten, al in september in plaats van in oktober van start te laten gaan. Voor de evaluatie ervan focussen we natuurlijk ook op het budgettaire kader, want er is natuurlijk wel een kost aan verbonden.

In het schooljaar 2018-2019 bedroeg het inzetbaarheidspercentage in het basisonderwijs 66 procent. Dat betekent dat leerkrachten voor minstens 66 procent van hun aanstelling ingezet werden voor vervangingen, maar natuurlijk nog altijd met een kloof, dus 34 procent werd niet ingezet. Het werkelijke percentage ligt ongetwijfeld wat hoger, omdat bijvoorbeeld weekends en vakantieperiodes tussen verschillende vervangingsopdrachten niet werden meegerekend voor het bepalen van het inzetbaarheidspercentage. In het schooljaar 2019-2020 lag het percentage iets hoger, namelijk op 75 procent. Voor dit lopende schooljaar hebben we natuurlijk nog geen zicht op de percentages.

De eventuele verlenging van het lerarenplatform – want er gaat natuurlijk een kost mee gepaard – gaan we bekijken in overleg met de sociale partners. Ik heb er al naar verwezen dat we de dialoog nu net starten. Zodra er ook daar duidelijkheid over is, gaan we communiceren naar de scholen.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Minister, dank u wel voor de antwoorden. Eigenlijk is er nog niet veel meer duidelijkheid. Toch wil ik nog een aantal zaken aangeven. Wat we pas nog besproken hebben, is dat lerarenplatforms soms ook niet echt benut worden op een wijze manier, namelijk dat directeurs soms net de meest onervaren leerkrachten de mogelijkheid geven om via een lerarenplatform tewerkgesteld te worden, terwijl je eigenlijk beter een ervaren vastbenoemde leerkracht zou motiveren om deze opdracht op te nemen. Op die manier geef je een continue opdracht aan een jonge leraar.

Je kunt de jonge leraar ook beter opvolgen, je kunt de vastbenoemde ook extra pedagogische taken laten opnemen en het doorbreekt de vlakke loopbaan. Mocht

u alsnog van plan zijn om het lerarenplatform voort te zetten – waar onze fractie vragende partij voor is – dan zou ik zeker ook de mogelijkheid van het inzetten van kinderverzorgers en zorgcoördinatoren meenemen en die ook laten meetellen voor het inzetbaarheidspercentage want dat kan momenteel niet, terwijl het voor de goede organisatie van een school toch belangrijk is dat ook die functies eventueel kunnen worden meegeteld.

Ik hoor heel wat positieve reacties over het feit dat er ook gestart kan worden vanaf 1 september. Ik pleit in deze om het systeem voor een stuk te behouden, eventueel nu hier en daar wat te schakelen en zeker toch te voorzien in voldoende mogelijkheden om leerkrachten te vervangen. Vooral nu we zien wat het effect van een crisis is, kunnen we daar alleen maar uit leren wat betreft het vervangen en het ervoor zorgen dat er in klassen waar leerkrachten ziek of afwezig zijn, toch leerkrachten ter beschikking gesteld kunnen worden.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, ik wil u vragen om snel duidelijkheid te creëren. Ik weet niet wanneer u die wil geven. 'We moeten nog wat evalueren en dan zal ik beslissen', zegt u. Kunt u daar een tijdslijn op zetten?

Onze fractie dringt er ook graag op aan om het systeem voort te zetten. Het is niet omdat er een aantal zaken minder goed lopen, zoals u aangeeft, dat u het kind met het badwater moet weggooien. U kunt ook gewoon een aantal zaken bijsturen op de vlakken waar het wat minder goed gaat. Mijn vraag is vooral: wanneer komt er duidelijkheid en welke richting zal dat uitgaan?

Karolien Grosemans (N-VA): Ik sluit nog heel kort aan. Minister, ik begrijp dat die uitbreiding van het platform momenteel nog wordt bekeken met de sociale partners. Het is heel belangrijk dat u meteen duidelijkheid geeft en communiceert aan de scholen zodra die knoop wordt doorgehakt.

Ik heb nog een vraag over het systeem van de korte en flexibele vervangingen. U hebt daar meer dan 12 miljoen euro extra middelen voor vrijgemaakt omdat het systeem van het lerarenplatform niet overal volstond, zeker niet wanneer leerkrachten in quarantaine moesten vanwege corona. Met die middelen konden leraren en opvoeders snel worden ingeschakeld tot tien dagen. Hebt u er al zicht op of de huidige middelen zullen volstaan?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Over die snelle vervangingen heb ik geen cijfers bij de hand. Dat kan ik niet zeggen. We hebben het mogelijk gemaakt om af te wijken van de regel dat je pas na tien dagen kunt vervangen. Dat hebben we laten varen. Ik heb daarover niet onmiddellijk cijfers bij de hand.

Ik kan wel zeggen dat ook de bijsprong een gigantisch succes, een te groot succes, is omdat ik daarvoor aanvankelijk 10 miljoen euro had vrijgemaakt. Dat gaat heel concreet over het inzetten van gepensioneerde leerkrachten of van leerkrachten met nog uren over of mensen uit de privésector. Die kunnen worden ingeschakeld in de scholen om de leerachterstand te kunnen aanpakken binnen de schooluren en desgevallend daarbuiten. Daar hebben we eerst 10 miljoen euro voor begroot, maar ik heb na enkele dagen nog 5 miljoen euro moeten toevoegen en nu hebben we opnieuw 5 miljoen euro toegevoegd. Ik denk dat het nog niet voldoende zal zijn en dat we daar nog een trap hoger zullen moeten gaan. Dat is slecht voor het budget, maar goed voor het onderwijs. Dat loopt als een trein. Ik denk dat de scholen dat echt waarderen, ook al als een signaal om zich daar een beetje te kunnen aan optrekken. Het zorgt er ook voor dat er expertise binnenkomt – dat is iets nieuws – en dat men daarvan zou kunnen leren.

Wat het platform dan betreft, wil ik meegeven dat dit een ongelooflijke budgettaire kost is. Het was begroot op 20 miljoen euro, we gaan daar heel ver boven zitten. Er is discussie over het meetellen van functies en de timing. We hebben daar een gesprek over met de sociale partners. Ik had aanvankelijk voorzien dat we daar in de komende maanden zouden kunnen landen, maar het gaat niet zo vlot. Ik heb nog wat discussies voor de boeg. De sfeer is goed, daar niet van, maar we zijn nog niet direct aan de nieuwe patatjes. Ik durf me nog niet engageren, omdat het tempo mee bepaald wordt door het gesprek met de sociale partners.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Dank voor de aanvullingen, minister.

Dat het een model is dat heel veel kost, dat snap ik. Ik kreeg in een week tijd van drie directeurs dezelfde vraag, daarom stel ik ze hier. Het is iets wat leeft. We zijn volksvertegenwoordigers, dus de vragen die ons tegemoetkomen, niet van de rondetafel van de sociale partners, maar vanuit het werkveld, moeten we hier stellen. Men vraagt om zo snel mogelijk duidelijkheid te geven.

Goed, ik hoop dat de gesprekken in consensus kunnen worden afgerond en dat daar zeker voor ogen wordt gehouden dat het belangrijk is om een goed systeem te hebben om leerkrachten te vervangen. We hebben pas met zijn allen vastgesteld dat het belangrijk is om sterke leerkrachten voor de klassen te hebben. Daarvoor moeten de vervangingssystemen ook goed werken en goed in elkaar steken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jo Brouns aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de instroom van leerlingen met een allochtone achtergrond in de lerarenopleidingen – 2421 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): In het regeerakkoord staat vermeld dat ons lerarenkorps zo goed mogelijk een weerspiegeling van onze samenleving dient te zijn.

Op 17 september 2020 bespraken we in de commissie Onderwijs het gebrek aan diversiteit in het lerarenkorps. Daarin kwam het rapport van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) aan bod. De SERV deed een oproep aan de Vlaamse Regering om werk te maken van een meer divers lerarenkorps, zowel op het vlak van afkomst als van gender. Inzake afkomst zijn volledige gegevens moeilijk te vinden, maar de SERV schuift onder andere naar voren dat er in het Vlaamse onderwijs slechts 3,2 procent personeelsleden werken met een niet-EU-achtergrond.

Zoals u hebt meegedeeld in uw antwoord op mijn schriftelijke vraag van 7 oktober 2020, zijn er tot op heden weinig cijfers over de afkomst van instromers in de lerarenopleidingen in Vlaanderen. De Databank Hoger Onderwijs houdt geen gegevens bij over de migratieachtergrond van leerlingen, maar enkel over de nationaliteit van de leerling.

In de commissievergadering van 17 september maakte u melding van enkele stappen die de Vlaamse Regering wil nemen, met name in het monitoren van de instroom in de lerarenopleidingen. U hebt het advies van de SERV wel ter harte genomen en bent al aan de slag gegaan met een van de aanbevelingen, namelijk

het meten en het monitoren van het aantal leerkrachten van buitenlandse herkomst. Het Departement Onderwijs en Vorming zal eerstdaags een aanvraag indienen bij de Kruispuntbank Sociale Zekerheid om zicht te krijgen op het aandeel leerkrachten van buitenlandse herkomst. Via een koppeling van het rijksregister-nummer van de leerkrachten zullen we op geaggregeerd niveau, per onderwijs-niveau, provincie of onderwijsnet, zicht krijgen op het aandeel leerkrachten van buitenlandse herkomst, en dit voor de jaren 2013, 2016 en 2019, zodat we meteen de trends in kaart kunnen brengen. Het is de bedoeling om dit op termijn te herhalen en naast herkomst eventueel informatie op te vragen over het aantal leerkrachten met een beperking.

Daarnaast liet u weten dat u aan de administratie hebt gevraagd om te bekijken hoe de lerarenopleiding en het beroep van leerkracht aantrekkelijker gemaakt kunnen worden voor jongeren – en volwassenen – met een andere culturele achtergrond, gender en met een beperking. Zo wordt immers niet enkel de diversiteit in het lerarenkorps versterkt, maar kan ook het lerarentekort worden teruggedrongen.

Is de aanvraag van het Departement Onderwijs en Vorming reeds ingediend bij de Kruispuntbank Sociale Zekerheid? Zo ja, wanneer verwacht het departement hier cijfers over te ontvangen?

Welke voorstellen heeft de administratie reeds gedaan over het bevorderen van de aantrekkelijkheid van de lerarenopleiding voor personen met een andere culturele achtergrond, gender of beperking?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: De data-aanvraag is afgelopen maand ingediend bij de Kruispuntbank voor de Sociale Zekerheid. We verwachten de resultaten normaal gezien in april van dit jaar. Ik ben daar geen meester van, maar dat is de tijds-horizon.

Het bevorderen van diversiteit in de studentenpopulatie, en dan specifiek van de lerarenopleiding, is vrij complex. Verschillende factoren spelen daar een rol, binnen en buiten de lerarenopleiding en binnen en buiten de onderwijscontext. Tot mijn spijt bestaan er geen snelle oplossingen, maar daar ligt voor ons misschien ook de grootste winst, verhoudingsgewijs. Als ze ondervertegenwoordigd zijn, wil dat ook zeggen dat we een grote winst kunnen boeken als we die doelgroep kunnen aanspreken en motiveren in functie van de lerarenopleiding.

Wat doen we alvast? We willen dat de lerarenopleiding rekening houdt met de persoonlijke situatie van studenten. Daarom wil ik, misschien nog meer dan vandaag, werk maken van flexibele trajecten. Er moeten binnen alle lerarenopleidingen kwaliteitsvolle flexibele trajecten kunnen worden aangeboden, die ook een adequaat antwoord kunnen bieden op verschillende leernoden. Die flexibele trajecten kunnen dan allerlei vormen aannemen – verkorte trajecten, avondonderwijs, afstandsonderwijs – maar hebben wel gemeen dat ze kwaliteitsvol zijn en alle leiden naar dezelfde basiscompetenties om uiteindelijk bekwame leerkrachten te kunnen afleveren.

Lerarenopleidingen doen ter zake wel al wat moeite, voor alle duidelijkheid. Maar we zien toch dat er nog wel wat drempels bestaan om een lerarenopleiding aan te vatten en succesvol af te ronden. We verwachten van lerarenopleidingen dat ze de bestaande trajecten kritisch onder de loep nemen, verbeteren en uitbreiden waar nodig. Aan de hand van pilootprojecten, waarvoor we ondertussen een oproep gelanceerd hebben, willen we de kans geven om innovatieve ideeën ter zake op de rails te zetten, startend vanuit de noden die ze zelf vaststellen.

Aansluitend bij het vorige punt, wil ik ook dat er verplichte remediëringstrajecten komen voor studenten in de lerarenopleiding die slecht scoren op de instaptoets. Ik geloof echt dat dat een instrument kan zijn waardoor je het faciliteert en je mensen meer perspectief op welslagen biedt. Als je met die instaptoets – of hoe we het ook noemen – een duidelijk zicht krijgt op wat je mag verwachten van de opleiding, maar ook waar de mogelijke punten zitten die je dient bij te schaven, denk ik dat dat ook wat meer rust en comfort geeft, zodoende dat je ten minste weet waaraan je moet werken, en je dat dan ook effectief doet. Krachtige remediëringstrajecten kunnen studenten bijwerken en hen op die manier ook een duwtje in de rug geven. Zo is de kans ook groter dat ze aan boord blijven en de lerarenopleiding succesvol afronden.

Verder zullen studenten een opleiding maar succesvol kunnen doorlopen als ze zich thuis voelen binnen de opleiding en ze zich voldoende ondersteund weten. Daarom hebben we in de oproep die we begin februari gelanceerd hebben, ook een pijler 'diversiteit' opgenomen. Binnen die pijler kunnen lerarenopleidingen een pilootproject indienen rond het thema diversiteit. De focus binnen die pijler ligt op het realiseren van een sterke brede basiszorg en verhoogde zorg in ons onderwijsveld. De bedoeling is dus om de handelingsbekwaamheid van onder meer lerarenopleiders te versterken, zodat zij ook echt een goede leeromgeving kunnen creëren voor alle studenten, ongeacht hun kenmerken of achtergrond. Willen we een grotere studentendiversiteit in onze lerarenopleidingen, dan is dat toch ook een belangrijke voorwaarde. Ik hoop dus dat er daaromtrent veel projecten zullen worden ingediend die ingaan op die oproep.

Ik herinner er ook even aan dat we momenteel een strategisch communicatieplan uitwerken om meer mensen aan te moedigen om voor het onderwijs te kiezen en om de uitstroom van de leraren uit het beroep te verminderen. Ik had het er daarstraks al over. We hebben namelijk een overeenkomst gesloten met een communicatiebureau dat samen met de administratie die strategie uitwerkt. Daarbij willen we een communicatieplan ontwerpen dat ook voor de langere termijn kan dienen.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. We raken hier aan een van de meest wezenlijke elementen voor een kwaliteitsvol onderwijs, ook voor de toekomst. Het gaat over die voldoende sterke leerkrachten, lerarenkorpsen die een afspiegeling zijn van de samenleving. Een school is deel van een gemeenschap en moet een afspiegeling zijn van die gemeenschap. Jongeren hebben voorbeelden nodig. Opgroeiende jongeren hebben positieve voorbeelden nodig. Elke leerkracht is een voorbeeldfiguur, een rolmodel. Ik geloof nogal sterk in het concept van rolmodellen. We kunnen natuurlijk niet alle leerkrachten daarvoor gaan vrijmaken. Maar ik geloof wel sterk in het samenstellen van een team van rolmodellen, die als het ware als een magneet kunnen werken voor jonge, potentiële leerkrachten. Enerzijds ongeacht hun achtergrond, maar anderzijds wel degelijk rekening houdend met de diversiteit, de rijkdom van onze Vlaamse samenleving. We kunnen samen aan de slag gaan. U verwijst naar het communicatiebureau. Ik zou het nog krachtiger willen formuleren. Het gaat eigenlijk over 'branding', dat is nog veel diepgaander dan pure communicatie. We hebben dezelfde intentie, om het onderwijs in een heel positief daglicht te plaatsen en daar een wervende kracht van te laten uitgaan, om uiteindelijk voldoende leerkrachten, voldoende sterke leerkrachten aan te werven, die die mooie, rijke, diverse Vlaamse samenleving weerspiegelen.

Minister, ik vind het een uitgelezen kans om nog eens terug te komen op de onderwijsambassadeur. Het lijkt mij het moment om daar eens op door te gaan en niet te spreken over één onderwijsambassadeur. Een team heeft natuurlijk een leider of leidster nodig, iemand die dat team trekt. Maar ik geloof in een team, een

heel team van onderwijsambassadeurs. We gaan ervan uit dat elke leerkracht voor een stuk de ambassadeur is van dat mooie beroep. Ik denk dat het momentum er is. U hebt de laatste maanden heel wat miljoen euro's vrijgemaakt voor tal van uitdagingen in het kader van corona. We zijn nu op het punt gekomen dat we hier echt niet meer onderuit kunnen. We moeten wel degelijk een kader maken om die onderwijsambassadeur, samen met het communicatiebureau dat die branding gaat doen om voldoende sterke leerkrachten naar de job toe te leiden, vast te pakken en eindelijk werk te maken van een team van onderwijsambassadeurs, die een afspiegeling zijn van onze samenleving, en zo ook die diversiteit te versterken, te laten weerspiegelen in het korps.

Minister, bent u bereid om voor die onderwijsambassadeur een team samen te stellen, complementair aan uw communicatiebureau, dat die branding zal moeten doen?

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, we hebben die diversiteit in het lerarenkorps ook opgenomen in ons regeerakkoord. Ik ben het daar absoluut mee eens. Vroeger was ik, samen met een aantal mensen, op mijn eigen school een bedreigde diersoort, zijnde man. En dat is er niet op verbeterd in het onderwijs. Dus diversiteit: ja. Maar, minister, collega's, er staat in de beleidsnota iets dat ik niet onbelangrijk vind om mee te geven. Er staat: "Het lerarenkorps moet een betere weerspiegeling van de maatschappij worden. Daarom streef ik naar een meer divers lerarenkorps, op het vlak van zowel geslacht als achtergrond, zonder daarbij de vereisten aan te passen." Collega's, ik vind het heel juist dat we dat erbij zetten. De sterkste en beste manier om ervoor te zorgen dat we een divers korps hebben, is ervoor zorgen dat de leerlingen die inderdaad in het onderwijs willen terechtkomen, een zo sterk mogelijke onderwijs carrière genieten, zowel in het kleuter-, het lager als het secundair onderwijs. Ik verwijs ook naar de mogelijkheid van bijwerken die de minister heeft aangehaald. Want als we diversiteit willen, moet je aan de ingangspoort van dat hoger onderwijs en die lerarenopleiding uiteraard een diverse groep hebben, maar ook een groep die het effectief aankan. Ze moeten een stevige basis hebben.

Draai of keer het zoals je wilt, in een aantal groepen binnen de diversiteit is Nederlands inderdaad een struikelblok. Daar zetten we nu stevig op in. Diegenen, sommige partijen, die langs de ene kant soms zeggen dat ze dat Nederlands toch niet zo geweldig vinden, kunnen nu langs de andere kant niet ineens zeggen dat ze wel een diverse instroom in de lerarenopleiding willen, dat gaat niet. Dus vind ik de lijn die we hebben uitgezet met deze meerderheid en die de minister ook bewandelt om op al die zaken – sterk onderwijs, met die eindtermen, sterke kwaliteit, sterke minima op het vlak van Nederlands, de schakeltrajecten – sterk in te zetten, allemaal manieren zijn om de diversiteit inderdaad rond te krijgen. Dat gaat er morgen niet zijn, helaas, maar dat is wel een garantie op lange termijn, en dat onderschrijven wij als N-VA volledig.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: De discussie rond diversiteit vind ik natuurlijk prima, en idealiter is de lerarenopleiding en de lerarenkamer een spiegel van de samenleving, maar ik bekijk dat natuurlijk vooral functioneel. Bij doelgroepen die ondervertegenwoordigd zijn in de lerarenkamer is de winst net het grootst in functie van het dichtrijden van het lerarentekort. Dus vind ik dat elke inspanning meer dan waard.

Wat betreft het communicatieplan, de communicatiestrategie en de rol van ambassadeur – en nu al ambassadeurs –: laat ons het paard en de kar niet van plaats verwisselen. Ik volg wel het idee rond branding. Ik zal bekijken wat daar de rol kan zijn in het kader van de strategie. Ik heb uw pleidooi opnieuw genoteerd. Ik

zou eerst willen bekijken wat het bureau ter zake oplevert en of daar een rol is weggelegd voor een ambassadeur, of meerdere, en welke die rol dan zou kunnen zijn.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Minister, in het laatste deel van uw antwoord voel ik toch nog enige terughoudendheid. U kunt het ons niet kwalijk nemen dat wij natuurlijk ook af en toe het regeerakkoord ter hand nemen en daar staat die afspraak rond de ambassadeur in. Ik denk, nogmaals, dat we dezelfde ambitie en zorgen hebben, ook hetzelfde doel: voldoende sterke leerkrachten, een lerarenkamer die een afspiegeling is van onze samenleving. U zegt terecht dat, als u werkt op de diversiteit, dat inderdaad de groep is waar qua vertegenwoordiging de grootste uitdagingen zijn. Dus we trekken daar aan hetzelfde zeel. Het is eigenlijk een oproep om capaciteit, mensen en middelen vrij te maken voor het tweeledige doel, diversiteit en voldoende sterke leerkrachten, en daar echt volop op in te zetten. Ik denk dat dat absoluut noodzakelijk is: dat moet hand in hand kunnen gaan met communicatie en branding. Ik denk dat dat heel cruciaal is en dat we de lerarenopleiding daar uiteraard bij betrekken. Ik denk dat er in die lerarenopleiding heel wat sterke profielen zitten, die rolmodellen kunnen zijn voor jongeren. Er zijn verschillende andere sectoren, steden en gemeenten, die in het kader van positieve identiteitsontwikkeling bij jongeren ook daar heel sterk op inzetten. Dus dat concept om te werken met rolmodellen, ervaringen delen op dat vlak, heeft zijn nut in het verleden al heel vaak bewezen. Nogmaals, ik denk dat u goed hebt genoteerd, goed hebt begrepen. Ik kan alleen maar herhalen: zet daar dan ook op in.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Jo Brouns aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de evaluatie van het afstands-onderwijs
– 2423 (2020-2021)**

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Collega's, deze vraag gaat ook over een actueel thema. Op de plenaire vergadering van woensdag 1 juli 2020, in het coronajaar, bij de afsluiting van het schooljaar 2019-2020, meldde u, minister, in het antwoord op enkele actuele vragen dat de Vlaamse Scholierenkoepel (VSK) een grootschalige bevraging had gedaan, waaruit bleek dat een groot deel van de jongeren positief stond tegenover het deeltijds afstandsonderwijs. U haalde daar aan dat het afstandsonderwijs voor veel leerlingen ook het eigenaarschap over hun dagstructuur en hun leerproces versterkte, wat leerlingen kon responsabiliseren en een positief effect kon hebben op de leerprestaties.

Er werd een werkgroep geïnitieerd met pedagogen en wetenschappers om die evaluatie ten gronde te kunnen uitvoeren om op die manier ook de opportuniteiten die deze pandemie met zich meebrengt met beide handen te kunnen grijpen. In de plenaire vergadering van woensdag 1 juli 2020 zei u: 'wat de vraag naar een wetenschappelijke evaluatie betreft, hebben we bij voorbaat nu al de praktijk-evaluatie. Ik hecht heel veel belang aan de bevraging van de Vlaamse Scholierenkoepel' – wij ook – 'die op zeer grote schaal is uitgevoerd. Daaruit blijkt dat de periode van verplicht afstandsonderwijs heel positief geëvalueerd is, maar ook voor volgend schooljaar zou het de expliciete vraag zijn van scholieren om een combinatie van contactonderwijs en afstandsonderwijs te organiseren. We hebben ook een werkgroep opgericht met pedagogen en wetenschappers, want het is

natuurlijk moeilijk om een systeem van vrijwillig georganiseerd afstandsonderwijs, wat we nog niet hebben gehad, te evalueren.'

Vandaar, minister, de volgende vragen. Wanneer zal de evaluatie van het deeltijds afstandsonderwijs gemaakt worden?

Bent u bereid om het sociale en emotionele welzijn van leerlingen als een van de evaluatiepunten in het afstandsonderwijs te bekijken?

Bent u bereid om voor scholen in de toekomst permanent de mogelijkheid tot afstandsonderwijs te behouden?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik wil eerst zeggen dat we voor de evaluatie van het afstandsonderwijs niet moeten beginnen van een wit blad. Er is al wel wat gebeurd. In verschillende landen is er, nog voor corona, onderzoek gedaan naar de gevolgen van afstandsonderwijs en schoolsluitingen in crisistijden. Op basis van die onderzoeken weten we dat het afstandsonderwijs in crisistijd altijd tot leerverlies leidde. Daaruit blijkt dat jongeren tijdens een quarantaine minder tijd spenderen aan leren in vergelijking met tijden waarin de scholen voltijds open zijn. Daarnaast kunnen stress en angstgevoelens bij jongeren leiden tot een gebrek aan concentratie tijdens het schoolwerk thuis. Ten slotte kan het gebrek aan fysiek contact in de school leiden tot een vermindering van de motivatie.

Daarnaast hebben verschillende internationale organisaties, zoals de Europese Commissie en de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), tijdens de coronacrisis geprobeerd om de effecten van afstandsonderwijs in kaart te brengen. Uit die studies blijkt onder meer dat landen afstandsonderwijs tijdens de eerste lockdown van het voorjaar 2020 verschillend hebben georganiseerd. Dat is niets nieuws. Sommige landen hebben ervoor gekozen om vooral te focussen op curriculuminhoud die essentieel is om studievoortgang te maken, vaak geletterdheid en gecijferdheid. In andere landen heeft men dan weer de nadruk gelegd op een ruime waaier van cognitieve, sociale en emotionele competenties en op het welzijn van de lerenden. Daarnaast wordt er in die studies ook gewezen op de verschillen tussen onderwijsniveaus en -vormen. Afstandsonderwijs heeft niet voor elk onderwijsniveau of onderwijsvorm hetzelfde potentieel. Ik denk aan het kleuteronderwijs. Daarnaast moet in de evaluatie van afstandslernen ook de leer- en leefomgeving van lerenden in rekening gebracht worden. Een onaanpaste leeromgeving thuis door gebrek aan materiaal, ruimte of ondersteuning, maakt deel uit van het geheel van de condities die leerachterstand in de hand kunnen werken.

Dat bestaat al, maar we kijken inderdaad naar extra onderzoek op Vlaamse schaal. Ik denk dat er een groot verschil zou kunnen bestaan tussen verplicht afstands-onderwijs in tijden van crisis en vrijwillig deeltijds afstandsonderwijs in niet-crisistijden. Dat is natuurlijk wel essentieel. Daarom hebben we ervoor gekozen om als een van de thema's van de OBPWO-themazetting (onderwijskundige beleids- en praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek), zeg maar onze wetenschappelijke onderzoekagenda, 'gecombineerd leren of blended learning in het secundair onderwijs' naar voren te schuiven. Wat wil dat zeggen? Wat zijn de onderzoeksvragen? Onder welke voorwaarden is de combinatie van leren op school en leren op afstand, onder andere online, effectief? Hoe worden in die combinatie de leerresultaten, het leerproces, samenwerkend leren, het welbevinden van leerlingen en een ondersteunend schoolklimaat optimaal bevorderd? Dat zijn maar enkele van de onderzoeksvragen.

Dat onderzoek is gegund aan een consortium van Universiteit Gent (UGent), Vrije Universiteit Brussel (VUB) en Thomas More en is op 1 maart 2021 gestart. Het zal

één jaar lopen. Het onderzoek moet leiden tot een wetenschappelijk rapport en een praktijkgerichte didactische leidraad geschreven voor leraren en scholen. Het eindrapport zal ons antwoorden geven op de onderzoeksvragen. De leidraad zal scholen in staat stellen om blended learning concreet te implementeren op een minder dwingende manier, minder in een crisissituatie zoals we het afgelopen jaar spijtig genoeg gekend hebben.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): We maken ons allemaal wat zorgen over het afstands-onderwijs. Dat is tot bij ons gebracht vanuit verschillende geledingen – er zijn knelpunten – aan alle onderwijscommissarissen en door de kinderrechtencommissaris. Er is een gemis aan interactie met de leerkrachten en klasgenoten, gemis aan schoolgerelateerde ervaringen en symbolische momenten. Ik heb dat ervaren met mijn eigen dochter. Ze heeft het afscheid van het laatste middelbaar niet kunnen vieren. Er is een grote taaklast voor de leerlingen en onvoldoende aandacht voor het welbevinden van leerlingen. Er is een lange lijst van knelpunten rond het afstandsonderwijs. Men vraagt naar een duidelijk referentiekader voor kwaliteitsvol afstandsonderwijs en begeleiding van scholen. Die roep wordt steeds luider.

Desalniettemin heeft het afstandsonderwijs ervoor gezorgd dat het onderwijs in de lucht kon worden gehouden. Het leerrecht is maximaal gewaarborgd. Het leerproces is in vaak moeilijke omstandigheden voor heel wat gezinnen en kinderen kunnen doorgaan. De nood aan dat duidelijk kader is er niet minder groot op geworden. Het is goed dat we dat nu oppakken.

Er leven inderdaad heel wat vragen bij de opleiding tot contactberoepen. De toegang tot digitale technologie is nog een belangrijk aandachtspunt voor het toekomstige kader. Enerzijds zal het belangrijk zijn en blijven in crisissituaties. Hopelijk gaan we het niet te veel meer nodig hebben. Anderzijds kan het een deel zijn van het leerproces. De digitale ondersteuning van het leerproces moet in de toekomst vorm krijgen met de Digisprong. Dat kan daar een plaats in krijgen.

Werkt u aan een duidelijk kwaliteitsvol referentiekader in functie van een evaluatie? Een decretaal kader? De leerkrachten hebben vragen over de rechten en plichten daarbij. Is er overleg geweest met de sociale partners daarover, zij hebben daar ook heel wat vragen bij. Is dat overleg gepland?

Karolien Grosemans (N-VA): Ik sluit me even aan. De Scholierenkoepel heeft het afstandsonderwijs positief geëvalueerd. Dat is heel goed. We hebben de Vlaamse Scholierenkoepel ook al online ontmoet. Daar hebben we heel uiteenlopende verhalen gehoord. Sommigen zagen voordelen, maar er waren ook veel scholieren die de nadelen benadrukten. We mogen hier inderdaad niet over één nacht ijs gaan. We kunnen het best de resultaten van een gemeenschappelijke evaluatie afwachten. We hebben het hier in de commissie vaak over de term evidencebased. Dat is hier ook van toepassing. We moeten daar kritisch en genuanceerd naar kijken.

Deze voormiddag zei professor Van Lancker nog dat 12 procent – dat bleef bij mij toch wel hangen – van de 0 tot 15-jarige scholieren thuis geen geschikte plek had om huiswerk te maken, om te studeren of om afstandsonderwijs op een degelijke manier te volgen. Hij had het over onderverwarmde en overbevolkte woningen. Zeker voor kwetsbare leerlingen is voltijds naar school gaan een enorm goede zaak.

Het digitale aanbod is voor mij een aanvulling, geen vervanging. Fysiek onderwijs blijft voor mij het allerbelangrijkste. Het contact met de leerkrachten is bijzonder belangrijk. Ik zie soms ook voordelen van deze online commissievergaderingen,

maar ik heb toch nog altijd liever een contactcommissie dan een afstandscommissie.

Tegelijkertijd zie ik natuurlijk ook de meerwaarde van afstandsonderwijs of van digitaal onderwijs: leerlingen die een extra uitdaging nodig hebben of die gemedieerd moeten worden. Je kunt natuurlijk ook werken op maat.

Minister, u zei dat u samenzat met de sociale partners en met de scholierenkoepel. Misschien is er nog een bijkomende partner, die ook collega Brouns net heeft aangehaald, namelijk het Kinderrechtencommissariaat. Zij hebben vorige week een knelpuntennota afstandsonderwijs in onze mailbox gedropt. Ze hebben het daarin over een referentiekader dat zij nodig vinden voor kwalitatief digitaal onderwijs en over een referentiekader voor kwalitatief afstandsonderwijs. U hebt de Digisprong, en onder actie 3.4 hebt u het ook over een kwaliteitskader digitaal onderwijs. In welke mate omvat die actie in de Digisprong dat referentiekader voor kwalitatief afstandsonderwijs?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Wat betreft het onderzoek van de Vlaamse Scholierenkoepel, wil ik eerst wat nuance aanbrengen. De Vlaamse Scholierenkoepel bereikt natuurlijk ook wel in eerste instantie de mondige scholier, die het ongetwijfeld ook iets gemakkelijker heeft met dat afstandsonderwijs. Ik heb toch heel uiteenlopende signalen daaromtrent gekregen, waarbij ouders zich toch heel wat vragen stelden bij de kwaliteit van het aangeleverde aanbod. Anderzijds erkende men ook dat het voor een tweede graad, voor veertienjarigen, geen evidentie is om die alleen onderwijs te laten genieten, dus zonder dat de ouders thuis zijn. Dat vergt wel wat zelfdiscipline. Ik weet niet hoe het bij u was, maar ik op veertienjarige leeftijd vijf dagen alleen thuis... Ik weet niet of mijn eerste focus gericht zou zijn op het leren. Misschien wel zaken leren, maar daarom nog niet het onderwijsaanbod ter zake benutten.

De bedoeling is dat we op grond van die studie zouden kunnen komen tot een leidraad. Ik denk dat we die leidraad ook nog eens samen zullen moeten leggen met de bevindingen van onder andere de Kinderrechtencommissaris en dat we daar dus enige integratie zullen moeten doen. Maar ik moet bekennen dat ik dat document nog niet heb kunnen doornemen. Voor alle duidelijkheid, wij gaan hier wel uit van de optiek hoe we dat afstandsonderwijs positief kunnen integreren, dus in een context buiten een crisis en op grond van vrijwilligheid. Dat is dus een totaal andere context dan vandaag. Ik weet niet in welke mate de aanbevelingen van de Kinderrechtencommissaris daar ook op focussen.

Ik snap natuurlijk wel dat bekommernissen die bestaan met betrekking tot de nodige ruimte en de nodige veiligheid, ook gelden in niet-crisissituaties. Als je daar vandaag, in een crisissituatie, beperkingen hebt, dan zal dat natuurlijk ook wel spelen in een niet-crisissituatie. We moeten daar dus absoluut rekening mee houden.

Wij kunnen maar een tool aanreiken. Er is natuurlijk ook de pedagogische vrijheid. Wij kunnen enkel wat goede praktijken en richtlijnen aanreiken van hoe je dat zou kunnen integreren in je onderwijsaanbod en waar we naartoe willen.

Ongetwijfeld zal dat, zoals collega Brouns terecht opmerkte, ook niet vrij zijn van enige sociale dialoog. Want ik denk dat daar bij de sociale partners ook naar gekeken wordt, door sommigen als een opportuniteit, door anderen als een bedreiging, omdat ze het zien als iets dat 'on top' komt en dat nog meer verantwoordelijkheden en werklust met zich meebrengt. Dat is ook iets waar we absoluut rekening mee zullen moeten houden. Ik zal daarmee dus niet te hard van stapel lopen. Dat is mij duidelijk. We moeten ook niet onmiddellijk schakelen zodra die studie wordt

opgeleverd. Die studieresultaten zullen ook nog wel voorwerp worden van enige dialoog, willen we dat in een positieve sfeer uiteindelijk toch ingang doen vinden.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Minister, het is aan dat laatste dat ik wil vasthouden. We moeten inderdaad het goede daaruit onthouden en meenemen naar de toekomst. Maar het klopt en ik denk dat dat ook blijkt bij alle mensen met kinderen: iedereen snakt nu enorm naar het contactonderwijs en de sociale dimensie daarvan. Het belang daarvan is nogmaals zeer, zeer duidelijk geworden.

Het afstandsonderwijs werd zeer divers ingevuld. Aanvankelijk stond ik daar wat kritisch tegenover. Het was té divers. Collega Grosemans heeft daar terecht naar verwezen. We hebben collectief en kamerbreed altijd gezegd dat het evidence-based beleid ook op dat vlak zeker cruciaal is. Het is goed dat dat allemaal wordt onderzocht en dat we in gesprek gaan met de sociale partners die zich daarover toch wat zorgen hebben gemaakt. Het is goed dat we luisteren naar de scholieren. Want de Vlaamse Scholierenkoepel heeft zich echt geëngageerd om daarrond bevestigingen te doen, handleidingen te schrijven. We moeten alle goede elementen daaruit meenemen naar de toekomst. Het is ontstaan als gevolg van een crisis. Laten we hopen dat we er zo geen meer zullen krijgen. Het valt natuurlijk niet uit te sluiten. Maar het kan in de pedagogische vrijheid in de toekomst, in de 21ste eeuw en later, een deel zijn van het leerproces. Want het valt natuurlijk niet uit te sluiten dat de jongeren van vandaag later in videocalls terechtkomen. Wij doen dat nu. Dat is een component die zeker kan worden meegenomen in het leren.

Maar het kader, de leidraad – of hoe we het ook willen noemen – is cruciaal om het in de toekomst een plek te kunnen geven in het Vlaams onderwijs. Dat juridisch kader, eventueel decretaal, moet nagaan of er eventueel aanpassingen nodig zijn.

Wat de Digisprong betreft, denk ik dat er een rol is weggelegd voor het kennis- en adviescentrum dat zal worden opgericht, om het permanent te evalueren, bij te sturen en de juiste plaats te geven in het onderwijs. Zij kunnen de scholen, de leerkrachten en scholen begeleiden en ondersteunen op het vlak van digitalisering en de integratie van dat proces. Zo kunnen ze nagaan welke plek dat online afstandsonderwijs kan krijgen in het onderwijs.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Loes Vandromme aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de ondersteuning van het volwassenenonderwijs – 2432 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, het volwassenenonderwijs heeft als doelstelling enerzijds de cursisten de kennis, vaardigheden en attitudes bij te brengen die nodig zijn voor de persoonlijke ontwikkeling, het maatschappelijk functioneren, het verder deelnemen aan onderwijs, het uitoefenen van een beroep of het beheersen van een taal en anderzijds de cursisten in staat te stellen erkende studiebewijzen te behalen. Zo staat dit duidelijk vermeld in het decreet voor volwassenenonderwijs uit 2017.

Maar net zoals iedere andere sector lijdt ook het volwassenenonderwijs heel fel onder de coronapandemie.

In het tweede corona-nooddecreet voor onderwijs van eind mei 2020 werd een regeling uitgewerkt waardoor cursisten die wegens corona niet slaagden in een module, zich gratis opnieuw konden inschrijven voor dezelfde module. Zeker voor NT2-cursisten (Nederlands tweede taal) was dit een heel belangrijk element. Afstandsonderwijs is voor deze doelgroep allerminst evident.

In september startte het volwassenenonderwijs in code oranje. Ook toen was er meteen al sprake van heel wat afstandsonderwijs. Dat is alvast een van de redenen waardoor de centra voor volwassenenonderwijs (CVO's) en centra voor basis-educatie (CBE's) tegen een sterk dalend aantal inschrijvingen opkeken. Uit cijfers die we opvroegen in november 2020 bleek het te gaan om maar liefst 100.000 minder inschrijvingen.

Eerder al, meer bepaald in de commissie Onderwijs van 2 november, vroeg ik u hoe u het volwassenenonderwijs zou ondersteunen om deze grote impact op te vangen. U gaf toen aan de vinger aan de pols te houden en op zoek te gaan naar compensatiemaatregelen.

Welnu, minister: de situatie in het volwassenenonderwijs blijft acuut. Daarom heb ik een aantal vragen.

Minister, welke compensatiemaatregelen voorziet u voor het volwassenenonderwijs en hoe zult u daarbij rekening houden met het aanbod rond opleidingen voor knelpuntberoepen binnen het volwassenenonderwijs?

Bent u van plan om, naar analogie met het tweede nooddecreet voor onderwijs, ook nu een regeling uit te werken voor cursisten die vanwege de tweede lockdown hun opleiding niet konden afwerken? Zo ja, wanneer en hoe zal dit worden geregeld? Zo nee, waarom kan het nu niet?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Begin februari heb ik de impact van corona op de inschrijvingen van het volwassenenonderwijs geschetst, en ook gezegd dat ik aan de slag zou gaan met betrekking tot het uitwerken en bespreken van een educatief overbruggingskrediet voor de CVO's en de CBE's. Die hebben natuurlijk voldoende omkadering nodig om het komende schooljaar kwaliteitsvol te kunnen aanbieden en organiseren. Met dat educatief overbruggingskrediet wil ik ervoor zorgen dat zij voldoende zuurstof hebben om zich ook in het kader van het relanceplan Edusprong ter versterking van het volwassenenonderwijs op te kunnen werpen als een belangrijke partner, en ook in het kader van de heel brede relance in de Vlaamse samenleving.

Het dieptepunt in de inschrijvingen maakt natuurlijk dat een aantal centra zich daarover terecht zorgen maken. Ik maak daarom zeer spoedig – ook samen met u, trouwens – werk van een volgend coronadecreet, ondertussen al het zevende. Daarin zullen we dat educatief overbruggingskrediet binnen de beschikbare begrotingskredieten opnemen. Het debat moet ik nog finaliseren. Dat loopt. Die compensatieregeling wordt afgewerkt. Wat ik daarover kan meegeven, is dat we toch ook graag rekening zouden willen houden met de grootste maatschappelijke noden. Prioritair daarin zijn voor mij Nederlands als tweede taal (NT2) en het tweedekansonderwijs. Daarnaast heb ik graag ook extra aandacht voor het ondersteunend geletterdheidsaanbod van de CBE's en de CVO's, en de opleidingen ter versterking van de digitale competenties. Tot slot zou ik ook graag een focus zien op opleidingen met een structureel knelpuntkarakter.

Ik wil ook even meegeven dat er bij de overgang van het oude naar het nieuwe financieringssysteem voor het volwassenenonderwijs een overgangsmaatregel is uitgewerkt, waarbij er voor volgend schooljaar, dus voor het schooljaar 2021-

2022, in een decretale compensatie van 66 procent is voorzien. De compensatieregeling die we nu uitwerken, komt daar dus bovenop, boven op die decretale compensatie waarin al is voorzien.

Daarnaast zijn er ook diverse relanceprojecten. Gezien de timing wil ik die nu ook verder uitrollen. Ik kan al meegeven dat het eerste besluit dra zal worden voorgelegd aan de ministerraad van de Vlaamse Regering. Meer bepaald zullen de centra aanvullende punten en werkingsmiddelen toegekend krijgen om een regio-scan op te zetten, die de lokale arbeidsmarktbehoeften analyseert in functie van een regionaal afgestemd opleidingsaanbod om die regionale verankering van dat volwassenenonderwijs te stimuleren. Zo wil men ervoor zorgen dat men detecteert wat heel specifiek de noden van een regio zijn, die ongetwijfeld totaal zullen verschillen van die van andere regio's, en dat men daar ook op kan inspelen. Op basis van die scan zal men kunnen detecteren waar die noden zitten en een en ander met elkaar in verbinding kunnen brengen.

Wat de regeling inzake het terugbetalen van het inschrijvingsgeld betreft, ik kan daar geen voorafnames op doen. Ik ben continu in overleg met de sociale partners om samen te beoordelen welke regelgevende initiatieven allemaal nodig zijn. We moeten wel onthouden dat de tweede lockdown van een geheel andere aard was dan de eerste. In het vorige schooljaar werden we natuurlijk plots overvallen door die pandemie en was er gedurende vele weken helemaal geen fysiek onderwijsaanbod meer mogelijk. Dit jaar waren centra beter voorbereid, denk ik, en hebben heel wat zaken via 'blended learning' of zelfs via volledig afstandsonderwijs kunnen plaatsvinden. Ik heb daarvoor ook in speciale draaiboeken voorzien. We hebben daarbij ook voorrang gegeven aan specifieke doelgroepen. Dan denk ik bijvoorbeeld aan NT2 en het tweedekansonderwijs. We hebben eigenlijk veel meer mogelijk gemaakt dan voor andere opleidingen. Dat heeft wel gemaakt dat veel opleidingen gelukkig ook hebben kunnen plaatsgrijpen, zij het natuurlijk met allerlei beperkingen en maatregelen. We moeten dus wel goed zien wat mogelijk is.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Minister, dank u wel voor uw antwoorden. Er zijn een aantal zaken die ik toch wel wil aankaarten. We kijken uit naar wat er in het zevende coronadecreet allemaal komt te staan. Ik ben blij dat u alvast rekening houdt met de noden die ook wij belangrijk vinden: NT2, het tweedekansonderwijs, het ondersteunen van geletterdheid, digitale competenties. Dat zijn allemaal zaken die voor ons ook zeer cruciaal zijn. U geeft aan dat de knelpunten voor een stuk regionaal zullen worden bepaald en afgestemd, dat dat ook ruimer gaat dan de noden die in het decreet zijn vastgelegd, en dat ze misschien ook zouden kunnen worden afgestemd op de huidige lijst van de knelpuntberoepen die beschikbaar is bij de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB). Dan denk ik bijvoorbeeld aan lassen, aan de bouw. Die vallen niet onder de knelpuntberoepen binnen het decreet, maar staan wel in de knelpuntberoepenlijst van VDAB. Als die zouden worden afgestemd op elkaar, dan is dat goed.

Daarnaast geeft u ook aan dat er een compensatie is boven op de decretale. Dan denk ik dat het echt wel nodig is dat daar toch nog aan wordt gesleuteld. Ik geef een voorbeeld. We hebben het al een aantal keren gehad over de coronacrisis. Het lijkt me duidelijk dat er in de zorgsector zeker nood is aan meer handen aan het bed. We moeten op die manier zo maximaal mogelijk mensen inzetten in die zorgsector. We zien dan dat er voor de algemene personenzorg, dus de opleiding zorgkundige, een groei van 27 procent is. Dat staat in tegenstelling tot de daling met 13 procent in het algemeen. U weet dat er binnen het decreet ook een groeibeperking bestaat, van 0,8 procent. Als we dan zien wat de groei zou betekenen, dan komen we uit op 18 voltijdequivalenten. De groeibeperking zorgt er eigenlijk voor dat men maar 1,4 vte's extra krijgt, dus 17 minder dan waar men eigenlijk

recht op heeft. Ik denk persoonlijk dat we in tijden van corona, van gezondheids-crisis, net voor die mensen in de algemene personenzorg, in de zorgopleidingen, alles moeten doen zodat ze maximaal kunnen worden omkaderd om de beste opleiding te krijgen. Ik zou dus willen vragen dat men zeker voor die opleiding in de personenzorg die groeibeperking loslaat.

Daarnaast heb ik nog een tweede, heel specifieke vraag over de NT2-opleiding. Het gaat over de mensen die niet zijn geslaagd. U geeft aan dat er genoeg maatregelen zijn geweest. Het was al bekend dat het online zou kunnen plaatsvinden. Ik denk echter dat u toch wat onderschat wat het effect is van online les volgen voor mensen die onze taal niet machtig zijn. Ik hoor u er heel vaak voor pleiten dat zo veel mogelijk mensen Nederlands moeten leren. Dan denk ik toch wel even te mogen vragen of u nog eens wilt overwegen om die mensen die niet zijn geslaagd, toch een tweede kans te geven, zodat ze niet opnieuw dat inschrijvingsgeld moeten betalen daarvoor. Ze zouden dus een soort tegemoetkoming krijgen wegens de impact van corona op het afstandsonderwijs. Dat moest plaatsvinden, er zijn een aantal mogelijkheden geweest, maar ik hoor wat dat betekent op het terrein: dat had zo'n grote impact dat we eigenlijk wel kunnen stellen dat het een effect heeft gehad op het slagen van die mensen.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Ik sluit me aan bij de vragen van collega Vandromme. Minister, u zegt vooral te willen inzetten op de opleidingen die het zwaarst zijn getroffen, en ook op de meest kwetsbare cursisten, vooral mensen die tweede-kansonderwijs of NT2 volgen. Ik kijk uit naar het zevende coronadecreet en wat dat inhoudt. U zegt dat u extra hebt geïnvesteerd in NT2. Ik geloof dat heel graag. Ik denk dat u uw best daarvoor hebt gedaan. Ik hoor echter van lesgevers hier bij mij in de buurt dat men vaak die klas heeft moeten ontdubbelen. Dat zijn zaken die wel logisch zijn, maar dat zijn vaak cursisten zonder computer. Zij zijn de taal niet machtig. Ze hebben wel een smartphone waarop ze wat kunnen doen, maar u mag die praktische problemen echt niet onderschatten. Ik zeg niet dat u dat doet, maar bij die groep zijn die er echt wel.

Ik zou het inderdaad jammer vinden indien zij, als gevolg van het feit dat ze niet genoeg Nederlands spreken, want daar gaat het eigenlijk om en dat vinden we toch allemaal heel belangrijk, in functie van werk, in functie van inburgering, de volle pot of een verhoogd inschrijvingsgeld zouden moeten betalen als ze zich opnieuw moeten inschrijven. Dat is misschien 200 euro. Voor ons is dat misschien niet zo'n gigantisch bedrag, maar voor iemand die heel weinig of bijna niks heeft, is dat best wel duur. Ik zou u toch willen vragen om dat te heroverwegen. Kunt u niks voor hen doen, net zoals dat is gebeurd in de vorige periode? Ik zou daar echt op willen aandringen. De maatschappelijke voordelen zijn wat mij betreft immers heel groot, en de maatschappelijke kosten van dit te doen zijn eigenlijk relatief laag.

De andere vragen die mevrouw Vandromme heeft gesteld, wilde ik ook stellen, maar ik zal ze niet herhalen.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Wat die regionale focus betreft, het kader is dat ik met een voorstel naar de Vlaamse Regering wil gaan om aanvullende punten en werkmiddelen toe te kennen aan de CVO's om in te zetten voor een regioscan. Daarbij worden de lokale arbeidsmarktbehoeften verkend en in kaart gebracht, waarna men daarmee dan ook aan de slag gaat. Dat is, voor alle duidelijkheid, wat ik daaromtrent heb gezegd.

Wat uw bezorgdheid over de personenzorg betreft, die valt onder het structureel knelpuntenkarakter. Dat zit dus mee in mijn prioritering.

Wat dat inschrijvingsgeld betreft, daar zou ik mij nu wel voor hoeden. Ik denk dat je prioriteit kunt geven aan de instellingen in het kader van een compensatieregeling naar rato van de opleidingen die ze organiseren, maar iets anders, vind ik persoonlijk, is individuele voordelen geven aan bepaalde mensen die een bepaalde opleiding gaan volgen, dus ter zake op individueel niveau een onderscheid maken. Ik wil geen voorafnames doen op de gesprekken die nog lopen, maar dat zal misschien wel wat aanleiding geven tot wrevel: waarom wordt die wél vrijgesteld van dat inschrijvingsgeld terwijl iemand anders een voor zichzelf even relevante of essentiële opleiding volgde? Ik weet niet in welke mate dat aanleiding zal geven tot discussie en verdeeldheid. Als we budgettaire keuzes moeten maken, aangezien de middelen niet tot de hemel reiken, dan zou ik dus veeleer focussen op het anders benaderen van de instellingen naar rato van de opleidingen die zij aanbieden die aansluiten bij de grootste maatschappelijke noden.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Minister, dank u wel voor de aanvulling. Mijnheer Danen, dank u voor de extra vragen. Minister, ik ga akkoord met de regioscan, maar ik denk dat het echt wel belangrijk is dat er zeker voor de zorgkundigen voldoende aandacht en compensatie is. Ik hoop dat u dat ook zeker meeneemt wat die knelpuntberoepen betreft. Wat voor mij bij die regionale scan ook belangrijk is, en dat staat ook in het regeerakkoord, is dat we ervoor zorgen dat het aanbod van het volwassenenonderwijs ook Vlaanderenbreed mogelijk en zeer nabij is. We weten dat Vlamingen eigenlijk nog wat extra inspanningen moeten doen qua zin in leren, maar we weten ook dat mensen graag opleidingen volgen als die nabij zijn. Vandaar mijn pleidooi om die witte vlekken die er dan nog zijn, ook zeker in te vullen.

Als u het hebt over de prioriteiten qua compensatie, dan snap ik enerzijds wel dat u dat op het niveau van de instellingen zou willen doen. Anderzijds kijk ik ook naar wat er is gebeurd binnen het hoger onderwijs, waar er qua leerkrediet ook een aanpassing op individueel niveau is geweest. Misschien moet er dus ook rekening worden gehouden met die mensen die dan eigenlijk als het ware het leerkrediet binnen het volwassenenonderwijs voor een stuk moeten afgeven of extra moeten betalen. Misschien is dat dan de oplossing, dat ze niet in een hogere schijf terechtkomen als ze niet geslaagd zijn, want dat is wel het geval voor NT2-leerlingen. Dat wou ik toch graag nog meegeven. Ik hoor immers de vraag en de verhalen, en die zijn toch wel schrijnend.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.